

MEZE
égvetésen

entartási titkos
anerre a szám-
Az iparügyi mi-
lej, még pedig
lításán felállított
e. 8 millió lej a
znak, mely ezen
fát osztott szét
tt. 245 ezer 500
annak, Roman

ember

ársai perében.
ék udvarán

kermet kölcsön
a vizsgálóbírói
z udvaron jelen-
k kimaszkirozva,
arcvonásaimhoz
ztüm. De azt is
tengerésziszti
g Pozsony uc-

ezte be, hogy
ak Ezután Kun
ágírókkal együtt
cea Georgesca,
Weisz dr ügyvé-
gyész replikára

a törvényszék
ogán a követ-

szélni, mert vé-
t elmondott. Bi-
hogy a sajtó ál-
hoz csatolt írá-
m, hogy az
egbizottja felke-
nem gyűjtött bi-
lentette, hogy a
efizetése ellené-
semre bocsátani.
Lehet, hogy
er, de buta sem
ólam, hogy 2:0
megvesztegetni,
aphattam volna.

s felmentésüket
ercnyi tanácsok-
ét december 21-

Lapkiadó R. T.
aron L. Pop 16.

at

Taxa postala
pistite in num.
No. 224718/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-

Dr Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bermentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Rámásetter
Ernő. Feltöltés szerkesztő Jambor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő
szegi Ernő, Strada Matei M. 3.

Ara 5 lej

Kedd, 1934. dec. 18.

5695. EV. XVII. ÉVF.
TEBET 12. 284. SZÁM.

A hivatal és a jasi zsidók

A nyomornak nincs nemzetisége; mindig is nagylelkű volt a szívesebb készséggel tette osztályrészeséül az embereket, mint a jölét.

Az öt éves gazdasági válság óta ijesztővé nőtt ez az aránytalanság.

A jölét egyre fukarabban osztogatja örömeit és egyre bőkezűbb, egyre adakozóbb lesz a nélkülözés.

A nélkülözés, amely nem ismer népi különbséget és már régen nem lakik csupán külvárosi tömeglakásokban. Amilyen mértékben mélyült el a gazdasági válság, olyan tempóban nyomult be a nélkülözés az egykori jölét és megelégedettség megdönthetetlennek hitt váraiba is.

Ilyen időkben fokozottabb gond és súlyosabb feladatok hárulnak azokra, akik az országok irányításának felelősségét viselik.

A nyomornak nincs nemzetisége, de talán sehol sem jelenik meg oly félelmetes meztelenséggel, mint éppen a zsidó uccában, ahol nem ismer határokat a nélkülözés, kiapadtatlan a könnyek forrása és el nem számol a jaj a szenvedők ajkáról.

Ez a jalkialítás oly erős, szinte orchesterális dübörgéssel harsog az utóbbi években, hogy hangja felhallatszott annak a királyi trónusnak a magasságában, ahonnan II. Károly király irányítja Románia népeinek sorsát.

Az uralkodó pillantása a csillogó fényesüli trónterem ablakán át elkalandozott és megokád a jasi zsidó ucca nyomorának megrázó látványosságánál.

Az uralkodó trónusáig felkuszott a szenvedők és nélkülözők jaj-szava és királyi bölcsességében megértette, hogy trónusa elvárását szimbóluma az országában élő összes népek jölétének és szenvedéseinek.

A panaszok kórusából mintha különös, megkísérezonanciával hangzott volna ki a jasi zsidó ucca nyomorának szölamá. Az uralkodó lehajította fejét a trónus magasságából, le egészen a zsidó ucca szenvedéseinek mélységéig és egy királyi gesztus 50 ezer lejt juttatott a szenvedőknek. A jasi gettó sötétjében ha csak egy röpke pillanatra is, világosságot árasztott ez a gesztus, amelynek fényé egy városka határain túlőve elterjedt az egész ország zsidóságának egyre jobban sötétülő horizontján. Mert egy ilyen gesztus nemcsak anyagi, hanem erkölcsi nélkülözéseket és fájdalmakat is anyhit.

Es ez utóbbi talán kétszeresen oly jólesik, mint az előbbi, mert inkább van rá szükség, mint valaha.

Aschmann és az erkölcsi leszerelés

Uj vigéce támadt a Harmadik Birodalomnak.

Ribbentropp ur meddő fáradozásai után most Aschmann titkos tanácsos ur, a német külügyminisztérium sajtófőnöke vette nyakába a lábát, Párizsba utazott, ahol erkölcsi leszerelésről tárgyal.

Hogy kivel tárgyal, nem tudjuk, de ez nem is fontos.

Inkább az az érdekes, hogy miről tárgyal. Aschmann ur azt szeretné, ha egy a francia, mint a német sajtó mérsékelné hangját azokkal az eseményekkel kapcsolatban, amelyek a német, illetőleg a francia politikai életben lejátszódnak.

Rövidesen és velősen: Aschmann ur azt szeretné elérni, hogy a francia kormány tegyen lakatot a francia sajtó szájára s lehetőleg hallgassa el mindazokat a gaszágokat, amelyeket a Harmadik Birodalom apostolai nap-nap után elkövetnek.

A Harmadik Birodalomnak ugyanis rendkívül kényelmetlen, hogy a francia sajtó szinte nap-nap után hiteles adatokkal támasztja alá a német fegyverkezésről szóló híreit és nap-nap után által fel ugyancsak hiteles bizonyítékokkal együtt olyan németországi eseményeket, amelyeknek hallatán minden kultúrembernek égne mered a haja.

A titkos tanácsos, úgy is mint politikai vigéce, ugys mint magánember, azt szeretné elérni, hogy mindazokról a dolgokról,

A francia-német viszonyban csak Moszkván keresztül jöhet létre megegyezés

Laval nem utazik addig Rómába, míg az olasz-jugoszláv viszonyt nem rendezik

Remélik, hogy Budapest és Belgrád között is rövidesen megszűnik a feszültség. Aschmann titkos tanácsos erkölcsi leszereléséről tárgyal Párizsban

Németország saarvidéki választási győzelme esetén Papent nevezik ki a birodalom saarvidéki biztosává?

Párizs, december 17. A beállott viszonylagos világpolitikai szélcsendben az európai diplomácia érdeklődése most még mindig az olasz-francia közeledés felé fordul. Ezzel kapcsolatban Beranger, a francia szenátus külügyi bizottságának elnöke, tegnap jelentést tett a bizottságban a Rómában eddig folytatott francia-olasz eszmecsere anyagáról.

A francia sajtó is állandóan a francia-olasz közeledés ügyének szenteli hasábjait. A Figaro szerint addig nem jön létre Laval utazása, amíg az olasz-jugoszláv viszonyt nem rendezik. A lap hangoztatja, hogy az afrikai függőkérdések tekintetében könnyű lenne megegyezést létrehozni, de Közép Európától és Jugoszláviától illetőleg már sokkal nehezebb.

Az Echo de Paris annak szükségességét hangoztatja, hogy a francia kormány Laval római útja előtt megnyugtató kijelentéseket követeljen Olaszországtól Jugoszlávia felé. A Párizs és Róma közötti megbékélés útja Belgrádon át kell, hogy vezessen, mert különben fennáll az a veszély, hogy Jugoszlávia a németek karjaiba veti magát. A lap azt a szenzációsan érdekes véleményét szögezi le, hogy

a francia-német viszonyban a megegyezésnek Moszkván át kell létrejönnie,

ellenkező esetben jobb, ha megmarad a jelenlegi helyzet.

Az olasz-francia közeledéssel kapcsolatban a Neue Freie Presse diplomáciai körökből nyert ama értesülést közli, hogy a nemzetközi politikában erőfeszítések indultak meg a Duna-medence államai közötti közeledés megvalósítása érdekében is.

Remélik, hogy a feszültség Budapest és Belgrád között is meg fog szűnni.

A lap azt az értesülést szerezte, hogy Gömbös rövidesen újra ellátogat Rómába, hogy

amelyek Németországban történnek, ne esék szó a francia, vagy ami ezzel egyenlő: a világsajtóban, illetőleg a világgözeleményben.

A nácioknak utóbbi időben rendkívül kényelmetlen minden hír, amely a németországi erjedésről, nyomorról és egyéb borzalmakról a francia sajtóban napvilágot lát, mert ezek a hírek leleplezik mindama békefrázisok igazi tartalmát, amelyek a Führer ajkáról elpuffognak.

A német sajtóban legfeljebb csak habzó düh és szájtépis mérgezheti az elbűdított és elbűdített német tömegek lelkét, de ezek a franciáellenes diáhhrohamok legfeljebb nevetésre készítetik a világ közvéleményét, anél-

ott Laval tárgyalásainak megkezdése előtt Mussolinival beható tárgyalásokat folytatson az általános európai helyzetről.

Párizsi jelentés szerint egyébként Laval római útjának időpontját még most sem állapították meg.

A német francia viszony

A francia-olasz közeledési ügygel egyidejűleg állandóan felszinen mozog a német-francia közeledés ügye is. Jeleztettük, hogy Aschmann német titkos tanácsos, a birodalmi külügyminisztérium sajtófőnöke, Párizsba érkezett. Ezzel a látogatással kapcsolatban a Manchester Guardian azt az értesülést közli, hogy Aschmann Párizsban az erkölcsi leszerelés lehetőségéről folytat tárgyalásokat francia kormányférfiakkal. Azt igyekeznek elérni, hogy megegyezést hozzon létre a két ország sajtójának mérséklése ügyében.

Aschmannnak ez az akciója azonban nem sok reménnyel kecsegtet. Angol diplomáciai körökben ugyanis az hírlik, hogy Laval legutóbb sir John Clark párizsi angol nagykövet előtt azt a kijelentést tette, hogy csak a keleti Locarno ügyében várt újabb német nyilatkozat után lesz hajlandó hivatalosan nyilatkozni a német fegyverkezés és német-francia közeledés ügyéről.

A Times egyidejű varsói jelentése szerint, Lengyelország nem változtatja meg a keleti Locarno tervével szemben eddig elfoglalt álláspontját.

Párizs, december 17. Calais kikötőjébe újabb angolai hadianyag szállítmány érkezett, saarvidéki rendeltetéssel. A csapatkontingens nagyobbik fele szerdán indul utba Angliából. Egyidejű párizsi jelentés szerint Londonban olyan hírek terjedtek el, hogy von Papen rövidesen elhagyja bécsi tisztét és amennyiben a saarvidéki népszavazás Németországra kedvezően fog kiütni, úgy saarvidéki birodalmi biztosnak nevezik ki.

kül, hogy bárki elhinné azok valóságát. Franciaországban ugyanis demokrácia van és a legideálisabb sajtószabadság uralkodik. Franciaországnak tehát nincs titkolni valója.

Annál több titkolni való szögyene van a Harmadik Birodalomnak és Aschmann ur titkos tanácsos ezeket a szögyenfoltokat szeretné kirádroztatni a francia sajtó hasábjairól.

Igy értelmzik Németországban az erkölcsi leszerelést.

Ismerve a francia közvéleményt, valószínű, hogy Aschmann ur éppolyan kudarecal fog visszatérni szeretett birodalmába, mint elődje a vigéckedésben: Ribbentropp ezredes.

VILAG TURKS

Európa felébredt?

Bécs, december hó

A páneurópai eszmének, ennek az új Kolombusz tojásának — a gazdasági és vele a politikai bajoknak a teméntelen vámhatar, Európa tagoltsága az oka, egyesítsük hát az apró-cseprő államokat kontinens-állammá! — ennek a közügyben fekvő elgondoltságnak apostola és — ez már prózaibb valami — szervezőjének elnöke, a meglepően termékeny, s kivételesen képzet és ötletes Coudenhove-Kalergi gróf, új könyvet irt. Ez a cseppet sem szokatlan esemény nála. A horaciusi elvet: Nonumque prematur in annum sohasem vallotta. Az viszont meglepő, hogy ezúttal nem veszedelmeket jósol, amint ez eddig minduntalanul cselekedte, hanem beállott az optimistáknak manapság joggal gyér soraiba.

Könyvének *Europa erwacht* a címe. A könyv előszava aztán megtoldja a címet: *Europa ist erwacht*, — állapítja meg. Tehát Európa nemcsak ébredszik, hanem épenséggel fel is ébredt volna már. Ráeszmélt a paneuropeista alternatívára, hogy a mai állapota tarthatatlan, hogy egyesülnie kell, különben elpusztul, hogy kettő között a választása: Páneurópa vagy a háboru között.

Coudenhove új könyve, akárcsak az eddig megjelent többi könyve, okos, szellemes, sőt egyenesen tudós írás. Pompásan van stilizálva, a bölcs aforizmák, a nagyügyesen elhelyezett pontok sokasága vonul fel benne. Rávall a szerzőjére, aki a kultúra és az erkölcs legcsucsára felérkezett európai, akinek szándékai és célkitűzései mindenkor a legnemesebbek. Rengeget okos megállapítással, történeti, politikai, gazdasági és statisztikai adattal letitünk gazdagabbak, ha a könyvét elolvastuk. Térképeket láttunk, melyek szembeöt-lővé, ugyszólván kézzel foghatóvá teszik, Európa jelenlegi szétdaraboltságát és párányi voltát, összemérve a kialakult vagy kialakulóban lévő kontinens-államokkal: az USA-val, Szovjetországgal, az Európától eltávolodott Brit birodalommal és a távoli Keletnek Japán fennhatóság alatt készülő egységével. Szentigaz az egyesült Európa autarchikus gazdasági lehetőségeket nyújt, amelyeknek és a modern technika nemkevesebb nagy lehetőségeinek felhasználása mellett talán végetérne ezen a földdarabon a kiáltó nyomor és általános persze mérsékelt, jölét alakulhatna ki. Nem kevésbé igaz, hogy ennek az egyesült Európának akkor lenne a hadi ereje, hogy eleve kizárna minden katonai kalandot, megtámadási kísérletet vele szemben és bizonyos, hogy mérséklőleg hatna a nemzeti és nemzetiségi ellentétekre. A ratio, a rideg ész mérlegelése tehát fejtélenlül Páneurópa mellett szól, sőt mellette harsanzik.

De viszont épp így szentigaz, hogy a világ sora sohasem a ráció szerint alakult. A históriát javarészt rejtett, mondhatnám misztikus erők formálták. Ez épp úgy közismert, mint az a másik tény, hogy az emberek, ha tömegbe verődnek, gyerekeké süllyednek, nem az eszük, hanem az indultaik után járnak és gyakran, minden józanész ellenére fejest ugranak a sötétbe. A nemzeti ellentéteket pedig nem a rosszgyerekek találták ki, hanem a történelem termelte ki őket. A statisztika, a Coudenhove főérve, csontváza csak az emberiség testének, s nem a vérkeringése is egyben; pillanatnyi megrögzítése csupán a lázasan rohanó, a soha meg nem álló életnek, mely a következő pillanatban egészen más jelenségeket és egészen más számokat produkál, mint aminőket a megelőzőben észleltünk nála és feljegyeztünk róla. A sta-

tisztikából nem lehet tehát teljes bizonyossággal az eljövendőkre következtetni.

A nyelvi nehézségeket sem elűzni azzal a szépen csengő tanáccsal, hogy nősza ezen a tanuljunk több nyelvet. A többnyelvűség luxusa — evidens! — csak egyesek engedhetik meg maguknak, a tömeg örök-ké összeforrott az anyanyelvvel és egy nyelvű marad; ez a tanács nem lehet tehát általános érvényű recept. Épp így nyilvánvaló, hogy ami az USA területén, ebben a tradíciómegosztó nagy — a Zangwill szavát használva — olvasztótengelyben sikerült, nevezetesen egyetlen egységes nép-pé összekovácsolni a szana-szejjelről idecsődült embereket, ugyanez az egybeolvasztás lehetetlen kísérlet Európa ősi talaján, ahol a régi tradíciók ezrei kötnek bennünket és ahol a népek eredeti viszonyai között maradnának meg. A Svájc sokszoros felhozott példája sem bizonyít Coudenhove mellett. A Svájcot sajátos földrajzi viszonyai, sajátos története és a rája nehezdedő közös külső nyomás formálta azzá, ami: három nemzet egyenlőjogu, testvéri együttesévé.

Végredményében azt kell tehát mondjuk, hogy amit a Coudenhove könyvében kapunk, az, hogy a sport szótárából vegyük a kifejezést, *papirforma* csak. Távolról sem ad képet Európa tényleges erőiről. Európa statikáját tükrözi és nem egyben a dinamikáját is. Téves, teljesen elhibázott lenne a bennefoglaltak alapján Európa jövőjét kitervelni!

A számítási hiba egyik gyökere minden bizonnyal a Coudenhove sajátos egyéni körülményeiben keresendő. Félíg német, félíg japán fajtájú ember a gróf. Német kultúrában nőtt fel és lelkes cseh állampolgár, aki állandóan Bécsben lakik, de odahaza van Európa majd mindegyik országában. Kivételes anyagi és szellemi képességei lehetővé tették, hogy beleélje magát Európa mindegyik kultur-változatába. A szülői ház az erősen vegyes szülői pár felülemelkedése a vallási, nemzeti és faji különbségeken jóelőre determinálta s egy magasabbrendű nemzetköziség, az emberi testvériség felé terelte egész élete irányát. Kétségtelenül nemes egyénisége kivételes egyéniség is egyben és teljesen elhibázott lenne feltételezni, hogy az átlag európai megérett már ama eszmék számára, amiket a sajátos származás, sajátos készségei és sajátos életkörülmények között élő Coudenhove agya kitermelt.

Befejezésül még ideírom azt a néhány óvatos megállapítást, amit szokása szerint tömör mondatok alakjában tett Coudenhove a mai Németországról: Az Európa-ellenes forradalom meghódította Németországot, mely mostantól kezdve egyre élesebben elkülönödött Európától: külpolitikailag a nagynémet politika belpolitikailag a faji politika, erkölcsileg az emberi jogok felfüggesztése, jogilag új jogi elvek alkalmazása, gazdaságilag az autarkia gondolata által. (g. s.)

Általános vélemény, hogy

butoraink vezetnek izlésben, minőségben

Egyszer az életben vásárol butort, tehát jól gondolja meg, hol szerzi be szükségletét. Sokszor vevünk igazolja, hogy cégünkbe nem csatlakozhatik.

Székely és Réti Butorgyár Rt.
Brasov Tg.-Mures
Bucuresti

Ime

EGY DISZTINGVÁLT URIEMBER

A jó ruha mindig bizonyos tekintélyt kölcsönöz. Ehhez azonban nincs szükség okvetlenül új ruhára, hanem tisztára. Ugyanez az eset a cipőnél is.

A fizika cipő az előkelőség atmoszféráját teremti meg. Beléphet valaki piszkos cipővel egy irodába, vagy egy lakásba? Nem! Hogy ettől a kellemetlenségtől meg legyen óva, csak egészen csekély, de állandó munkára van szükség: fizitása minden féle színű cipőtől olyan kímél, amely a „GLADYS” minőségi márkát viseli.

Ennek a vegyileg tiszta, használatban gazdaságos kímélnek minden dobozáért szavatolunk.

GLADYS

A GLADYS-kímélrel való mindennapi kezelés a cipőnek fényt és eleganciát kölcsönöz.

XIX. Schwartz Salamon esete a szigeti rendőrséggel

Különös bonyodalmak két hamis százás körül

Oradea-Nagyvárad, december 17. Néhány nappal ezelőtt pártatlanul érdekes büntügyi dossziár érkezett a nagyváradai ügyészségre. A dossziár a szatmári rendőrség küldte át s annak adataiból vigyázték fordulatokban növekedő történet számai bogozódtak ki. Dacára annak, hogy a dossziár Szatmárról futott be, az események színhelye Máramarosziget volt, de a kiindulást, vagy ha úgy tetszik az előjátékot, Szatmáron szervizolták.

Segítség!... Rendőr!...

Ez év szeptember 2-án az egyik szatmári futballpályán meccs előtti hangulat feszítette az idegeket és a sportrajongók ostrom alá fogták a pénztárt. Egymás hegyén-hátán tolongtak az emberek, amikor a legnagyobb tumultusban hirtelen felcsapódott a pénztár toblablaka, nagy lendülettel kinajolt a pénztáros s miközben mellenragadott egy 14-15 éves fiút, teletorokkal ordítani kezdett:

— Rendőr! Segítség! Rendőr! Hamispénzt adott!...

Nagy pánik keletkezett, mindenki a gyermekre vetette magát és a tumultuózus jeleneteknek csak az vetett véget, hogy az időközben megjelent szolgálatos rendőr kiemelte a tömegből a rugkapáló, ordító fiút. Közben a pénztárt lezárták, a buggó pénztáros kirohant az utcára és diadalal mutatott egy százast, mely állítása szerint hamis volt s melyet a gyermek akart „elsűlni”.

A rendőr magához vette a százast és kiskoru foglyával együtt a rendőrségre ment. Az inspektoros rendőrtiszt hallgatta ki az ifjút fiút, akinek időközben még egy hamis százast találtak.

— Hogy hívnak?
— Berger Sámuel.
— Hol laknak a szüleid?
— Strada Delavrancea 12.
— Kitélt kaptad a hamis százast?
— Édesapám adta ma reggel.

Megjelenik az apa csakhamar megjelent a rendőrségen Berger József kereskedő és talmudisa, aki — miután előadták az esetet — felháborodottan tiltakozott az eljárás ellen és elmondta, hogy a pénzt aznap reggel kapta Szigetről s egy Schwartz Salamon nevű kereskedő adta át neki az állomáson.

— Ki küldte a pénzt magának? — kérdezte a rendőrtiszt.
— Egy ott élő rokonom.
— Honnan ismerte a pénzt átadó Schwartz Salamon?
— Akkor láttam először.
A rendőrtiszt még különböző kérdéseket tett fel, majd miután belátta, hogy Berger hibáján kívül kerülhetett az ügybe, utjára engedte az apát és a fiát.

Pár nap múlva újból kihallgatták őket, majd a szatmári rendőrség a következő átiratot intézte a szigeti rendőrséghez:

„Szeptember 2-án Berger József itteni kereskedő kiskoru fiánál, Berger Sámuelnél két darab hamis százalejt találtak s Berger József azt állítja, hogy a hamispénzeket Schwartz Salamon szigeti kereskedő adta neki. Schwartz Salamon címét nem tudjuk, sziveskedjenek előállítani és az ügyben kihallgatni!”

Hány Schwartz Salamon él Szigeten?

A szigeti rendőrség az átirat alapján lelkiismeretesen nyomozott s aztán kétségbeesett

hangu átiratban hozta Szatmár tudomására az eredményt:

„...Kérésük értelmében nyomozást indítottunk Schwartz Salamon itteni kereskedő után és ezideig

19 Schwartz Salamon állítottunk elő és hallgattunk ki. A beidézett Schwartz Salamonok azonban kijelentették, hogy nem ismernek Szatmáron egy Berger József nevű talmudistát, nem jártak szeptember 2-án Szatmáron és nem tudnak semmiféle pénzhamisításról.

Tekintettel a fentebbi tényre, sziveskedjenek Schwartz Salamon személyét illetően közelebbi meghatározást adni, van-e valami ismertetőjele, szakálla, bajusza, etc.”

Az átirat alapján Szatmáron ismét beidézték Berger Józsefet, aki az öt kihallgatott rendőrtiszt kérdésre kijelentette, hogy a pénzt átadó Salamon szakállas volt.

Szakállasok előnyben — Heuréka! — kiáltott fel szabadon a görög böles után a szigeti rendőrtiszt, mi-

után kézhez kapta Berger vallomását. Tehát szakállas Schwartz Salamonat kell keresni. Gyerekjáték az egész.

Sietve beidézték a „tizenkilenceket” s a szakállasakat különválasztotta. Szakállatlan Schwartz Salamonok már boldogan mentek kifelé, amikor a rendőrtiszt gondolt egyet és utánuk kiáltott:

— Elfelejtettem valamit. Ki viselt szakállt az urak közül régebben?

A kifélemlők megtorpanak és tanácsatlanul megálltak az ajtóban:

— En is... En is... — hangzott bizonytalanul.

Hát az baj... Nagy baj... Akinek még szeptember 2-án meg volt a szakállja az szintén maradjon itt.

No de erre már felugrott a méltatlankodás zivaja.

— Honnan emlékezzünk mi erre? Mit tessék gondolni? Hát számon tartom én a szakállam vágatási dátumát?

Végre csend támadt s hosszas kapacitálás után a rendőrtisztviselő is belátta, hogy furcsa, amit kíván s egy csüggedt kémozdulattal utjára engedte a szakállatlanokat.

Barkochbázik a rendőrség

Hogyan fut tovább a bizarr történet? Egyszerűen. A szigeti rendőrség egyideig válogatott a szakállas és szakállatlan Schwartz Salamonok között s végül is beleunva az egyhangu Barkochbába, összehalkolta a dossziárt, lepecsételte előlőről, lepecsételte hátulról s visszaküldte Szatmárra azzal, hogy feladatának képtelen eleget tenni.

„Sziget — írta a rendőrség — hangsúlyozottan zsidó város és képtelenség egy Schwartz Salamon előállítani. Ha óhajtnák, 19-et előállítunk, de egyet — nem”.

Szatmáron beláták, hogy a szigeti rendőrségnek igaza van s követte a példát, ők is lepecsételték a dossziárt előlőről, hátulról és oldalt s azután elküldték a nagyváradai ügyészségnek.

Bizonyos, hogy az elküldésnél örültek, hogy megszabadultak a bonyodalmias ügytől, de különben a továbbítás teljesen törvényes, sőt kötelező volt, mert az összes pénzhamisítási ügyek a tábla székhelyen levő ügyészség hatásköré alá tartoznak.

A váradai ügyészségen maga dr. Nestor főügyész vette kezébe az ügyet és annak át tanulmányozása után elrendelte a dossziárnak Szatmárra való visszaküldését s a nyomozás kibővítését.

Mire e sorok megjelennek, a dossziár ismét Szatmáron van s a Barkochba kezdődhet előlőről, de annyi bizonyos, ha az ügy még sokáig tart, akkor Szigetről hamarosan tömeges névváltoztatási kérelem fut be a belügyminisztérium illetékes osztályára...

SELECT MOZGÓ

A FÖLDALATTI FRONT

a világháború legizgalmasabb jeleneteit örökíti meg a rendkívüli film, melynek főszerepét BRIAN AHERNE kapitány játssza, aki tényleges résztvevő a titokzatos W. PLAN kémiszervezet leleplezésénél.

A szatmári Nagyintézőbizottsági gyűlés és országos WIZO-megbeszélés programja

Az 1934 december 25—26-án Szatmáron megtartandó NIB-gyűlés iránt érdeklőszeretendően nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az alábbiakban közöljük a két ülés és az azzal kapcsolatos rendezvények részletes programját:

1934 december 23-án este a szatmári városháza disztermében: nagy miting a központi, kolozsvári és nagyváradai delegátusok részvételével.

December 25-én egész nap a szatmári statusquo hitközség tanácstermében (Str. Florescu 1.): a NIB tanácskozása.

December 25-én délután 6 órakor a statusquo hitközség földszinti termében a Wizo központi kiküldötteinek megbeszélése a Joung-Wizo-csoport delegátusaival.

December 25-én este a szatmári Wizo rendezésében ismerkedési estély.

December 26-án délelőtt fél 10 órakor a statusquo hitközség tanácstermében országos Wizo megbeszélés.

December 26-án délelőtt Nagykárolyban nagy miting a központi delegátusok részvételével.

December 26-án este Szatmáron: kedélyes összejövetel.

A szatmári rendezőbizottság újólag felkéri mindazokat, akik olcsó szállodai szo-

bára, vagy ingyenes ellátásra reflektálnak, hogy ebbeli igényeiket december 20-ig Trattner Sámuel, Szatmár, str. Mircea cel Mare 62. Telefon 190. jelentsék be.

— Felavatták a zimonyi új Száva-hídat. Belgrádból jelentik: A zimonyi új Száva-hídat tegnap avatták fel Pel régensherceg, a kormány tagjai, stb. jelenlétében. Az új híd Sándor király nevét viseli.

Élvezetet szerez a sport,

ha felszerelése kifogástalan. Mi SZAVATOLUNK az általunk eladott felszerelésért!

„ARENA” sportszaküzlet
Cluj, Piața Unirii (Főter) 4.
tulajdonosai Mezei Imre és Erdős László.

Az ezre antisz

Egy új antisz

Bucuresti-

Uj Kelet tud

van szó. „Sc

a lapot, Kise

látsszik, ma

ják. Akárme

pot az embe

meg. Az előf

repelnek a l

vetkezőképpe

mok, minisz

és bankok 50

vatalok, isko

A lapot, ant

Niculae ur s

ur a minisz

municipiumo

mésztesnek

nyek támoga

Negru urnak

delmei is. A

a nemzeti pá

Negru ur cá

kisenevei ko

pénzt kapott

ták Negru ur

adtak neki,

kott.

„A besza

Negru ur hi

Negru ur má

25 ezer lejé

összeg, még

sem tesz ki.

A dolog a

hasábjain. N

ru és a 25 e

lajdonképpen

valami, ami

nyilatkozatot

Mint mond a

zérkarának f

Ime, a köv

Románia o

mében élt és

szent és elsz

vődik össze:

vitézi kard és

háromságábó

De ma hit

göribitette, k

másik három

laszthatatlan

titokos, és a

sok. Politiku

A lap nem

ezredes irta-e

beszédet. De

cu ezredes un

vadás nagy

akkor vajjon

nyilatkozatró

rie a sajátján

pedig csak N

ebben az ese

Iescu ezredes

Ezeket az

tul liber” tes

reprodukáltu

ne

Ka

Irták: N

Zsolt Bé

László, F

Kellár D

Déne

Kor

Játsszák

Alice,

Lengyel

Komlós

Chansonn

énekelné

Te

Sz

Vasár-

adások.

Kezdeté:

Az ezredes és a kisenevi antiszemita lapocská

Egy új antiszemita sajtótermék érdekességel

Bucuresti-Bukarest, december 17. (Az Új Kelet tud.) Új antiszemita organumról van szó. „Scutul National”-nak cimezik ezt a lapot, Kisenevben jelenik meg, de úgy látszik, magánforgalomban nem árusítják. Akármerre is forgatja ugyanis a lapot az ember, sehol az árát nem találja meg. Az előfizetési árak ezzel szemben szerepelnek a lap hasábján. És pedig a következőképpen: prefekturák és municipiumok, minisztériumok 1000 lej, intézmények és bankok 500 lej, városházák, lelkesi hivatalok, iskolák, népbankok, stb. 250 lej. A lapot, antiszemita programmal, Negru Nicolae ur szerkeszti.

Nem kell csodálkozni azon, hogy Negru ur a minisztériumokat, prefekturákat és municipiumokat 1000 lejre róttá ki. Ő természetesen tartja, hogy ezek az intézmények támogassák a Scutul Nationalt. De Negru urnak vannak másfajta mellékjöveldelmei is. A lap egyik oldalán olvashatjuk a nemzeti parasztpárttal való polémiát. Negru ur cáfolja a nemzeti parasztpárti kisenevi korifeusainak azt a vádját, hogy pénzt kapott volna a párttól. Azt állították Negru urról, hogy 25 ezer lej készpénzt adtak neki, amikor a választásokon kibukott.

„A beszarabiai közvélemény — írja Negru ur hivatalosa — jól tudja, hogy Negru ur még 25 millióért sem, nemhogy 25 ezer lejért eladja magát, hiszen ez az összeg, még egy havi képviselői napidiját sem tesz ki.”

A dolog azonban nem tisztázódik, a lap hasábjain. Nem lehet megtudni, hogy Negru ur és a 25 ezer lej között mi is volt a tulajdonképpeni összefüggés. Van azonban valami, ami határozottan érdekes. A lap nyilatkozatot közöl, a következő címmel: Mint mond a hegyivadász hadtest nagyvezérkarának főnökhelyettese?

Ime, a következőket mondja:
Románia csak szent keresztjének védelmében élt és fog élni: ez a kereszt egy szent és elszakíthatatlan háromságból tevődik össze: az ősök hitének keresztje, a vitézi kard és a keresztény-nemzeti kultúra háromságából.

De ma hitünket megtörte, kardunkat elgörbitette, kulturánkat elidegenítette a másik háromszoros diabolikus és szétválaszthatatlan háromság: a zsidók, a politikusok, és a pénz. Pénz, zsidók és politikusok. Politikusok, zsidók és pénz.

Băgulescu ezredes.
A lap nem precizirozza, hogy Băgulescu ezredes írta-e, vagy valahol elmondta ezt a beszédet. De azt sem tudjuk, hogy Băgulescu ezredes ur valóban helyettese-e a hegyivadász nagyvezérkar főnökének. De ha az, akkor vajon fölöttesei tudnak-e erről a nyilatkozatról? Vajjon az ezredes elismeri-e sajtójának ezt a nyilatkozatot, vagy pedig csak Negru ur adta a szájába? És ebben az esetben hogyan válaszolt Băgulescu ezredes ur a nyilatkozatra?

Ezeket az érdekes kérdéseket a „Cuvântul liber” teszi fel. Az érdekesség kedvéért reprodukáltuk.

Maga nevetni fog!

Kacagó revü 25 képben.
Írták: Nóti Károly, Boross Elemér, Zsolt Béla, Harmath Imre, Békeffi László, Kővári Gyula, Görög László, Kellér Dezső, Nagy Károly, Buday Dénes, Losonczy Dezső, stb.
Konferál: Békeffi László.
Játsszák: Salamon Béla, Rajna Alice, Kőkény Ilona, Sass Olyi, Lengyel Gizi, Gárdonyi, Kőváry, Komlós Vilmos, Fenyő, Kompóthy, Ormos, stb.
Chansonokat és slégerszámokat énekelnek: Negykovácsi Ilona és Herendi Manó.
a budapesti

Terézkörúti Szinpadon

Vasár- és ünnepnap délutáni előadások. Telefon: 26-5-54.
Kezdete: este 9 órakor, d. u. 4-kor.

Saarbrückenben véresre vertek egy angol rendőrtisztet,

mert ittas állapotban négy személyt elütött autójával és ráadásul a tömeg közé lőtt

A német front szigorú vizsgálatot kért a rendőrtiszt ellen

Saarbrücken, december 17. Hajnali három óra tájban a Bürgersteig-on egy gépkocsi felfutott a járdára s négy személyt elütött. Az autóban hárman foglaltak helyet. A vezető, az állandó saarvidéki nemzetközi rendőrség egyik angol származású tisztje ittas volt s ezért vesztette el az uralmát a koci felett. A szerencsétlenség színhelyén rövidesen tömeg verődött össze s az emberek meg akarták akadályozni, hogy a gázoló autó utasai rendőrsztag helyszínen való megjelenése előtt elhagyja a Bürgersteigot. A nemzetközi rendőrség tisztje emiatt revolvért rántott s a csoportosulók közé lőtt két izben. Egyik lövése talált s egy személyt súlyosan megsebesített. Már készült a harmadik lövés leadására, amikor kiűtötték kezéből revolverét

s azután földre rángatták s véresre verték. A német front vezetősége küldöttséget menesztett a történet miatt a népszavazást irányító bizottság tagjai elé s szigorú vizsgálat lefolytatását követelte. Az angol rendőrtiszt nem viselt egyenruhát. Délután a német front nagygyűlésén is szóvá tették az esetet. Az elgázoltak, valamint a lövöldözés sebesültje súlyos állapotban vannak.

A béke megszervezésének párizsi kongresszusa a fegyvergyártás és kereskedelem teljes betiltása mellett foglalt állást

Tüntetések és nyugtalanságok vasárnapja volt tegnap Franciaország szerte

Párizs, december 15. (Rador.) A béke szervezésének kongresszusa határozati javaslatot szavazott meg, amely követeli a hadifegyverek gyártásának és kereskedelmének eltiltását és nemzeti és nemzetközi ellenőrzés bevezetését a hadiparokkal szemben.

Ugyancsak tegnap kezdődött meg Párizsban a háborúban megsebesült kongresszusa. A gyűlés után 2500 rokkant áttörte a kordont és tüntetést a Champs Elyseen, követelve, hogy alkalmazzák a

kormány által megígért intézkedéseket helyzetük megjavítására.

Párizsi jelentés szerint Gard megye külföldi pontjairól vasárnap 900 ember érkezett Nimesbe, mint az éhségmors résztvevői. Tüntetésük simán folyt le és a prefektusnak kérését nyújtották át kíváncaikról.

Párizs, december 17. Vasárnap leplezték le a Pere Lachaise temetőben a Franciaországban elesett csehszlovák katonák emléksobrát Ossuski párizsi cseh követ koszo-

rut helyezett kormányának nevében a szoborra.

Párizs, december 17. Lille városházát munkanélküli elégedetlenség megostromolták. A rendőrség tehetetlennek bizonyult a tömeggel szemben. A megszállást csak úgy lehetett likvidálni, hogy ígéretet tettek a munkanélkülieknek, hogy fenntartják a segélyezés jelenlegi rendszerét. Az ígéret birtokában az ostromlók kiürítették a középületet.

SPORT

Kardban az első, törben a második és harmadik helyet hódította el a Haggibbor Kolozsvár vivóbajnokságában

Cluj-Kolozsvár, december 17. (Az Uj Kelet tud.) Szombaton és vasárnap a Haggibbor rendezésében bonyolították le Kolozsvár törés kardvívóversenyét, mely hosszú évek óta ezuttal sima, minden zavaró memontumtól mentes megrendezést nyert, a nagyszámú vidéki és helyi vívók legteljesebb meglegedésére. A verseny, mint az előrelátható volt, szép küzdelmet és élvezetes sportot eredményezett.

Szombaton délután a törbajnokság került előtérbe, melyben tizenegy versenyző indult. A selejtező verseny lebonyolítása után a döntőbe hat vívó jutott be, akik egymás közötti küzdelme érdekében helyzetet teremtett. A törverseny favoritja Deheleanu Adrian, a bajnokság védője volt, ő azonban váratlanul veszélyes ellenfelet kapott a kondícióban és tudásban hatalmasat javult Herczeg Tivadar (Haggibbor) személyében. A döntőben Herczeg le is győzte Deheleanut, pechére azonban vereséget szenvedett Altmanntól (Haggibbor), hogy végül is holtversenybe kerülve Deheleanuval, átengedje az első helyet a bajnokság kitűnő védőjének. A Haggibbor részéről indult még ebben a fegyvernemben Rados István, akinek gyenge szereplését betegség mentli.

A bajnoki verseny attrakciója azonban a kardverseny volt, amelyben husz versenyző: Nagyvárad SE, Olimpia CFR Szatmár, Haggibbor, Universitatea és KAC vívói indultak. Reggel 8 óráig, rövid déli megszakítás után, este 6 óráig folytak a selejtező versenyek, melyek meglepetését a Haggibbor szempontjából Erős László váratlan indiszponáltsága okozta, aki nem tudott képességeinek megfelelő teljesítményt nyújtani.

A döntő küzdelemben messze kimagaslott Altmann Endre, a Haggibbor kiváló vívójának nagyszerű iskolája, páratlan munkabírása és példaadó fegyelmessége. Vereség nélkül szerezte meg az első helyet. Eredmények:

Kolozsvár törvívóbajnoka: Holtversenyben 1. Deheleanu Adrian Universitatea 4 győzelem, 3. Herczeg Tivadar Haggibbor 4 győzelem, 3. Altmann Endre Haggibbor 3 győzelem, 4. Szentmiklósi KAC 2 győzelem (kapott tusok száma 19), 5. Bíró György KAC 2 győzelem (kapott tusok száma 22), 6. Rados István Haggibbor 0 győzelem.

Kolozsvár kardvívóbajnoka: 1. Altmann Endre Haggibbor 6 győzelem, 2. Deheleanu Adrian Universitatea 5 győzelem, 3. Mezei Gyula KAC 3 győzelem (kapott tusok száma 19), 4. Dr. Mann Universitatea 3 győzelem (kapott tusok száma 21), 5. Guráth Eszter KAC 3 győzelem (kapott tusok száma 26), 6. Ruttner Ferenc KAC 1 győzelem, 7. Weimann Gusztáv NSE 0 győzelem.

A vívók teljesítményei közül elsősorban Altmann Endrét illeti elismerés, aki bámulatos nyugalmával, villámgyors akcióival ragadtatta színtársait a szépségű számításos tapsra a szépségű nézőközönséget. Tudása már klasszikus színvonalon mozog, ami igen értékes sikerek reményét előlegezi számára. A KAC vívói közül meglepetést kellett Mezei Gyula pompás javulása, aki különösen parádéposztóján révén szerepelt eredményesen, de nem kevésbé meglepetés Bíró György javulása is. Alkalmosságban sokat javult Mann dr. Universitatea is, míg a vidékiek közül Weimann NSE hívta ki a szakértő körök elismerését.

A verseny sima lebonyolításért mindenképp a zsűrit illeti dicséret, melyben Pop Marian alezredes, Szele Márton, Hintz, Erdős László és Spitzer Ferenc éberrel vigyáztak fel a verseny zavartalan biztosítására, az oroszánrészt azonban a rendezőség elnökét, Zádor Árpádot illeti. A vívóverseny sikeréből természetesen rész illeti a mestereket is: Bay Girolamo, Schenker és Mózes Jenő személyében.

A verseny után díjkiosztás következett, melynek értékes tárgyai közül az egyiket az Aréna-üzlet ajándékozta. (w—)

Universitatea—Haggibbor
11:0 (6:0)

Cluj-Kolozsvár, december 17. (Az Uj Kelet tud.) A decemberi tavasz váratlanul meghosszabbította a labdarugó szezont. A kolozsvári csapatok barátságos mérkőzések rendezésével használták ki a kedvező alkalmat. A sorsolás szerénye a Haggibbor az ország egyik legerősebb együttesével, az Universitateal állította szembe, amely lehengerelte ellenfelét. A Haggibbor mentségére hozható fel, hogy a csapat már november elején téli

pihenőre tért, beszüntette tréningjeit, továbbá oka a súlyos vereségnek a védelem és kapus teljes csődje. De nagy része van ebben Jakobi Ernő bírónak is, akinek nem illet volna Haggibbor mérkőzést vállalnia és aki sorozatos súlyos hibáival teljesen demoralizálta a Haggibbor, melynek csatársora a mezőnyben tetszetős játékkal operált.

A mérkőzéses, mely a fenti körülmények között nem tekinthető reálisnak — bővebben foglalkozni nem kívánunk. Felhívjuk azonban a Haggibbor futballszakosztála vezetőségének figyelmét, gondoskodják a közvetlen védelem sürgős reorganizációjáról és ha a kedvező idő tovább tart, a játékosok további tréningben tartásáról. De feltétlenül gondoskodják arról is, hogy Jakobi Ernő, ha egyetlen pillanatra is vállalja magát, ne vezethessen több mérkőzést a Haggibbornak. Játékvezetésének kritizálásától — Jakobi Dudi, a Haggibbor felelősetlen válogatott játékos emléke iránti kegyelemből — ezuttal tartózkodunk.

Romania—KAC 3:2 (2:1). A Romania lagymatag játékkal szemben a KAC lelkesen küzdött. A gólokat Pop, Coborzan és Farkas, illetve Vass és Geczó lőtték. Jó bíró Mana Károly.

Unnepélyes keretek között avatták fel a Villamosmű tornatermét

Cluj-Kolozsvár, december 17. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap este díszruhás rendezők sorfala között vonult fel Kolozsvár színe-java a zsákucai hőerőtelepre, hogy a Villamosmű sportegyesületének egyéves működését megünnepelje. Az ünnepély jellegét a jubileumon kívül az ujonnan berendezett tornaterem felavatása adta, melyre a polgári hatóságok, a város, a sportélet és társadalmi előkelőségek hosszú sora vonult fel.

A kolozsvári társadalom előkelőségeinek ilyen sokatlan nagyszámú felvonulása egy sporteseményre a legjobb bizonyítéka annak az értékes minnek, melyet a Villamosmű vezetősége vezérigazgatóval az élen és munkatársaitól segítve a modern testkultusz műveléséért megvalósított. A szociális szempontok szem előtt tartásával alakított sportegyesület, melyben igazgató és munkás együtt sportol, immár közel vezető sportegyesülete lett Kolozsvár fejlődő sportéletének és a legjobb uton van ahhoz, hogy a közeljövőben komoly beleszólást

KAC—Haggibbor 2:1 (1:0), ifjúsági bajnoki. Romania B—Napoca 5:4 (2:1).

Arad. Téli Kupa eredmények: SGA—AAC 1:1 (0:0). Transilvania—Olimpia 1:0 (0:0). A kupát az AAC nyerte. 2. SGA, 3. Transilvania, 4. Olimpia.

Temesvár. Téli Kupa eredmények: Temesvár válogatott—Ilsa 4:2 (3:2). TMTE—Venus 3:0 (2:0).

Nagyvárad. NAC—CFR 1:0 (1:0). A győztes gólt Glanczmann lőtte.

Brassó. IAR—Suburbiu 5:0 (1:0). Alkerületi bajnoki. Bíró Suburbiu játékos lábtörést szenvedett.

Külföldi eredmények

Dublin. Magyarország—Irország 4:2 (2:1). Langenus kiváló bíraskodása mellett találkozott a két válogatott csapat, melyet a magyarok nyertek Avar (19 perc), Vince (36. perc), a második félidőben Auer (40. perc), Markos (41. perc) góljaival. Az írek góljait Thamein és Ridpear (11-esből) lőtték.

Párizs. Franciaország—Jugoszlávia 3:2 (0:0).

Fez. Ferencváros—Fez válogatott 14:0 (3:0). A Ferencváros első afrikai túramérkőzése. Meknesben 15:1 (6:0) arányban győzött a Ferencváros.

A múltorcsójázó Európa bajnokságokat január 24—28-án rendezik St. Moritzban.

Touring. Hungária és Bocskai vegyes—Touring válogatott 2:2 (1:2).

Nimes. Budai 11—FC Nimes 3:1 (1:0).

Remes. FC Sète—Hungária és Bocskai vegyes 4:1 (1:0).

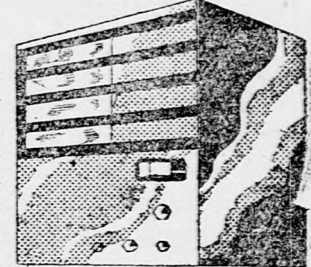
Melbourneben a teniszbajnoki küzdelmek során Perry világbajnok általános meglepetésre nem jutott el a döntőig. Quist három szettben könnyen legyőzte. A bajnokságot Crawford szerezte meg, aki viszont a fiatal ausztrálival végzett könnyen 6:2, 8:6 6:3 arányban.

Sorozatunk újabb reflexsuper típusa a 3-2 csöves

ORION 303-as.

Rövid, közep- és hosszú hullámokon teljes fadings-kiéggyalítással működik. Optikai állomásbeállítás, folyamatos hangszínezés, szabályozás, töltéletes szerkezeti felépítés főbb jellemzői.

ORION 303

475 millió 200 ezer lejt tett ki, az exporté pedig 10 milliárd 812 millió 300 ezer lejt. A külkereskedelmi mérleg aktivitás 337 millió 100 ezer lejes, a múlt év hasonló időszakának 2 milliárd 100 millió lejes aktivitásával szemben.

December első nyolc napjában a román kivitel az egyes országokban következő értékeket tüntette fel:

Németország 59.412.823 lej, Franciaország 30.686.480 lej, Egyiptom 27.769.339 lej, Olaszország 20.991.728, Finnország 10 millió 272.534, Anglia 20.071.298, Csehszlovákia 9 millió 523.390, Ausztria 8.980.034, Belgium 6.864.664, Marokkó 6.597.447, Görögország 5.935.724, Spanyolország 5.809.439, Palesztina 5.623.602, Törökország 5.396.646, Jugoszlávia 2.705.367, Svájc 401.896, Havanna 1.522.314, Magyarország 2.315.977, Bulgária 682.144, Dánia 657.100, Hollandia 493.522, Egyesült Államok 471.762, Tunisz 275.062, Danzig 213.800, Algír 84.067, Szíria 50.248, Lengyelország 17.600.

A fenti adatok szerint tehát Románia kivitele december egy és nyolc között összesen 239 millió 113.502 lej értéket tett ki.

APRÓ HIRDETÉSEK

HAZASSÁG.

HAZASSÁGOKAT legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Németül és románul tudó intelligens, iskolázott nevelőnő keresek három gyermekem mellé. Fuchs Marcel Satmar, Tepes Voda 45.

11 százalékot jövedelmező, 9 helyiségből álló, udvarral, istállókkal bíró házastelek eladó. Cim a kiadóban.

Üzem- és üzlettulajdonos, negyven éves, nőszülné kettő-háromszáz ezer lej hozománnyal. Leveleket „Komoly” jellegre továbbít a kiadó.

Kiállítás! Szébbnél-szebb festményeinket minden elfogadható áron kiárultjuk. Karácsonyig lépkereketeknél nagy kedvezmény! „PAX” Cluj, Cal. Victoriei 6.

Intelligentes Kinderfräulein Jüdin mit Jahres-Zeugnis sucht für sofort Stellung. geht auch aufs Land. Adresse: Frau Ferenczy Cluj, Str. Scariilor No 6. (Lépcső uca.)

Beivárosi kertés vállában különbéjárata. szépen butorozott szoba azonnaira kiadó. Str. Gojdu (Gróf Kun u.) 5.

Biztos megélhetést nyújtó fűszerüzlet elsőrangú vevőkörrel, berendezéssel és áruval. olcsó házbérelt ügyes kereskedőnek átadó. Értelmezni Pop háztulajdonosnál Str. Pata 102. Délután 2—5-ig.

KÜZGAZDASÁG

93 millió lejjel aktív a külkereskedelmi mérleg

December első nyolc napjában 239 millió lej értékű árut exportáltunk

Bucuresti-Bukarest, december 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kereskedelem és iparügyi minisztérium statisztikai hivatala most hozta nyilvánosságra Románia 1934. évi kivitelének és behozatalának adatait.

A statisztikai kimutatások szerint Románia októberben egy milliárd százhatvanéket millió hatszáz ezer lej értékű hatvan ezer 697 tonna árut hozott be, ami a szeptemberi behozattal szemben hatmillió hétszáz ezer lejes emelkedést jelent.

Az export ezzel szemben 827.931 tonnát tett ki, egy milliárd 256 millió száz ezer lej értékben, ami szeptemberrel összehasonlítva 2277 tonnás emelkedést jelent mennyiségileg, de 96 millió hétszáz ezer lejes csökkenést érték szempontjából. A múlt év októberével szemben a bevétel 149 millió hatszáz ezer lejjel emelkedett, a kivitel pedig 75 millió 700 ezer lejjel csökkent.

Az októberi külkereskedelmi mérlege a

fenti adatok szerint tehát mindössze 93 millió 500 ezer lejjel volt aktív.

Főbb árucsoportok szerint a külkereskedelmi megoszlása a következő volt:

Mezőgazdasági termékek behozatala 1655 tonna, 141.617.000 lej értékben, kivitele 7851 tonna 157.485.000 lej értékben. Előállítások és állati termékek behozatala 10.632 tonna 430.460.000 lej értékben, kivitele 181.926 tonna 485.014.000 lej értékben. Ásvány olajtermékek bevétele 46.990 tonna, 527.585.000 lej értékben, kivitele 637.704 tonna 707.113.000 lej értékben. Egyéb termékek behozatala 1689 tonna 62.989.000 lej értékben, kivitele 449 tonna 6.506.000 lej értékben.

A kereskedelmi minisztérium statisztikai hivatala ezzel egyidejűleg közzétette az év első tíz hónapjának bevételéről és exportjáról szóló adatait is. November elsejéig az import mennyiség összértéke 10 milliárd

Mié

Dr. Szász

Cluj-Kolozsvár katlan december örömet. A terber konzervatív meleg legyen — mint mostben nyár van annak, hogy nem kell, me a nyugtalanít cemberi nyár

A közönsé meri ki magben, mint az ért kompeten Dr. Szász Fegust kértük Kelet olvasói szokatlan és

— Nálunk Szász dr. — téli magas le nyitja, amely kezik Európa jutott el hozz Kárpátok vazás.

Hogy melek kedik felül, a Foundland és ni meleg lev Ennek a két közása okozza a kettő közli következik a

— A melet jutott el odá zásokra vála pitották, hog a napfoltok riódusával. J periódusokat

— Az időt után periódit többféle peritálták, hogy vity 35—36 pikusan. De tekinthető id meteorológia sőt többzer tézisek szerit időjárás pernak olyan eg doriást és eg kat is ilyen magyaránat meteorológu riódikus idő het, hogy n rettegett ta időjárás vál ra, hogy ell hódítására

— Nem e leg. Volt il tendőben is. lag közel a meleg telek is jegyzetek csak, hogy védekezni, k tak a fák és tértek vissz

— Legre olyan korat megérlette bort szüret olyan enyhe ujra kivirá resznyefák márciusban a fákról.

— 1289-fel, hogy u virítottak. is megértek például a f kor megkegy veztek f léről feljeg árban koto

— Anna melegét je megemlitik

Miért van tél helyett tavasz decemberben?

Dr. Szász Ferenc nyilatkozata a szokatlanul meleg télről és a régi idők tavaszi teléről

Cluj-Kolozsvár, december 17. Ez a szokatlan decemberi nyár csak látszólag okoz örömet. A természet dolgaiban legtöbb ember konzervatív és azt szereti, hogy nyáron meleg legyen, télen pedig hó és hideg. Ha — mint most — megessük, hogy decemberben nyár van, csak félszívvvel lehet örülni annak, hogy egyelőre sem fa, sem télkabát nem kell, mert nem lehet szabadulni attól a nyugtalanító kérdéstől, mi lesz, ha a decemberi nyárra, májusi tél következik.

A közönséges halandó épp most nem ismeri ki magát a meteorológiai rejtelmeiben, mint az óra szerkezetében. Eppen ezért kompetens szakemberhez fordultunk. Dr. Szász Ferencet, az ismert meteorológust kértük meg, hogy nyilatkozzék az Uj Kelet olvasói számára, mi az oka ennek a szokatlan és rendellenes időjárásnak.

— Nálunk a téli időjárást — mondotta Szász dr. — általában az Ázsiából érkező téli magas levegőnyomású monszon szél irányítja, amely Oroszországon keresztül érkezik Európába. Az idén csak rövid időre jutott el hozzánk, amikor Beszarábiában és a Kárpátok északi részén megindult a havazás.

Hogy meleg, vagy hideg időjárás kerekedik felül, azt az ázsiai monszon és az Uj Foundland és Island felől jövő atlantióceáni meleg levegő találkozása szabályozza. Ennek a két különböző levegőnek a találkozása okozza a havazást. Aszerint, hogy a kettő közül, melyik kerül ki a harcból, következik a hideg, vagy a meleg időjárás.

— A meteorológia tudománya még nem jutott el odáig, hogy a nagy klímaingadozásokra választ tudjon adni. Azt megállapították, hogy a klímaingadozás összefügg a napfoltok maximum vagy minimum periódusával. Jelenleg a napfoltok minimum periódusok is alig haladták meg.

— Az időjárás ingadozása bizonyos évek után periódikusan ismétlődik. A statisztika többféle periódust ismer. Eddig azt tapasztalták, hogy egyfajta időjárás 11, 22—23, vagy 35—36 évenként ismétlődik meg tipikusan. De nemcsak ilyen emberileg betekinthető időjárás periódusokat ismer a meteorológia statisztikája. Van több száz sőt több ezer éves periódus is. Ujabb hipotézisek szerint a jégkorszakot is egy ilyen időjárás periódusnak tudják be. Sőt vannak olyan feltevések is, amelyek a népvándorlást és egyéb nagy népi megmozdulásokat is ilyen periódusos klímaváltozással magyaráznak meg. Büchler híres német meteorológus a tatárjárást is egy ilyen periódikus időjárás változásnak tudja be. Lehet, hogy nem hódítási vágy zudította a rettegett tatárokat Európára, hanem egy időjárás változás kuszította Batu kánt ar-ra, hogy elhagyja Ázsiát és Európa meghódítására induljon.

— Nem egyedülálló jelenség az ideai meleg. Volt ilyen tél az utolsó harminc esztendőben is. De nemcsak a hozzánk aránylag közel álló időkben voltak szokatlanul meleg telek, hanem évszázadokkal ezelőtt is jegyezték fel olyan telet, amikor nem csak, hogy nem kellett a téli hideg ellen védekezni, hanem tavaszi virágzásba borultak a fák és az éneklő madarak seregestől tértek vissza a déli tájakról.

— Legrégebben 1186-ban jegyezték fel olyan korai meleget, amely már májusra megérlelte a búzát, augusztusban pedig bort szüreteltek. Később 1229-ben volt olyan enyhe tél, hogy januárban az ibolyák újra kivirágoztak, és ugyanakkor a cseresznyefák is virágba borultak ugyanolyan márciusban már piros cseresznyét szedtek a fákról.

— 1289-ben olyan enyhe telet jegyezték fel, hogy újkor a kertek nyári pompában virítottak. Az ezután következő századok is megérték hasonló meleg telet. 1327 telén például a fák virágba borultak és püsködkor megkezdődött az aratás. Meleg telet jegyezték fel 1397-ben, 1484-ben, 1572 teléről feljegyezték, hogy a madarak februárban kótláltak.

— Annak ellenére, hogy hasonló tavaszi meleget jegyezték fel 1610 és 1622 telén megemlítik a krónikák, hogy a meleg téli

idő nagy drágaságot vont maga után, mert minden téren gyenge termés követte a rendellenes meleget. 1660 januárjában zimankó helyett virág borította a fákat és varjúkáróság helyett pacsirta éneke töltötte be a levegőt. 1772-ben ismét meleg tél volt. Megemlíti egy irás, hogy jégtörő Mátyás napján már elvégezték a vetést.

Öngyilkos lett egy postafisztviselő, mert lopással vádolták meg

Cluj-Kolozsvár, december 17. Tragikus öngyilkossági kísérlet történt ma délelőtt Kolozsváron. Herédi Róza 54 éves postafisztviselőné a cälugaritaucaai hídról a Malomárok vizébe vetette magát, ahonnan egy arajáró parasztember és egy örmester eszméletlenül húzták ki.

Az öngyilkos asszonyt a kihívott men-

— Éppen azért, mert évszázadok óta jegyezték fel rendellenes időjárást, a meteorológusok nem csodálkoznak a mostani aránylag, ezekhez képest, gyenge eltérésen. Annál kevésbé lepi ez meg az időjárás-tudományos kutatást, mert tudják azt, hogy Európa időjárása szeszélyes.

— Rövid időre meg tudja állapítani a meteorológia az időjárás-változást, de nagyobb időtávlatra bizonytalanok a jóslatok.

— Egy dolog bizonyos — fejezte be érdekes nyilatkozatát Szász Ferenc dr. — az ideai tél már nem lesz szigorú, attól pedig, hogy december helyett májusban lenne tél, nincs mit tartani. (H.)

A csernovíci zsidó szintársulat nagyváradi vendégszereplése

Oradea-Nagyvárad, december 17. (Az Uj Kelet tud.) A több mint egy hete hatalmas sikerrel vendégszereplő csernovíci zsidó szintársulat két új darabbal frissítette fel nagyváradi repertoárját. Szombaton este az „Amedele fin poijn” című operettet mutatták be, melynek hatalmas visszhangot keltő sikere volt. A darab, amely a zsidó operettirodalomnak egyik legújabb alkotása, átütő hatást gyakorolt a színháztermet zsufozásig megtöltött hallgatóságra, amely sorozatosan újraztatta Sidy Thal és Adolf Tefner számait és a felvonások között számtalanszor szólította a lámpák elé a primadonnát, aki számára a társulat nagyváradi vendégszereplése erdélyi diadalutjának újabb komoly stációját jelenti.

Vasárnap este a Zipke Feiert, Meli Pico hangulatos, kedves, régi operettjét ujtotta fel a társulat. A Zipke Feiert nemcsak fülbemászó muzsikája, hanem ami különösképpen meglepő — feltűnően jó librettója is megkülönbözteti a zsidó operettirodalom hasonló alkotásaitól. A négyfelvonás operett

hálás lehetőségeket nyújt Sidy Thal számára, hogy színésznői kvalitásainak kimeríthetetlen tárházát maradéktalanul érvényesítse. Ez alkalommal hangja is különös fényre csengett és toalettjei méltán keltettek nagy feltűnést. Partnerei közül a részegest alakító Sadigurski és az Arce szerepében fellépő Adolf Tefner aratták a legnagyobb sikereket. Előbbit méltatlanul szorította háttérbe a kritika, mert kétségtelenül kivételes színészi képességekkel rendelkezik és karakterfigurák megrajzolásában szinte utolérhetetlen. Adolf Tefner friss volt, elegáns, szépen énekel és bravurosán táncolt. Méltó partnere volt B. Sterling, de a többiek is: B. Lidin, R. Fachler, S. Goldenberg és B. Roitmann megállták helyüket. A zenekart B. Segall dirigálta sok lealdulettel.

Hétfőn a Schikerte szerepelt a repertoáron, kedden, szerdán és csütörtökön olcsó helyjára mellett a Hazendi, a Harz wos bengt és a Medele fin pojen kerülnek műsorra.

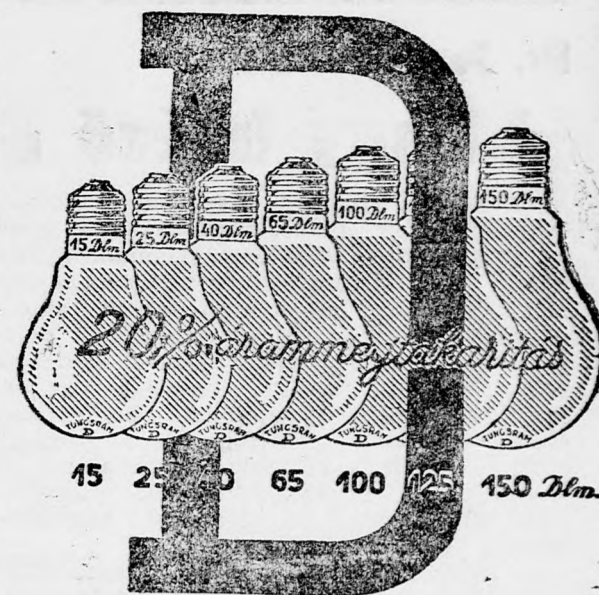
Sztrájkba léptek a Felsőipariskola hallgatói

Cluj-Kolozsvár, december 17. A Kolozsvári Felsőipariskola — a Skoala de Conductor Technici — növendékei ma délelőtt sztrájkba léptek. Az ipariskolai diákok sztrájkjának évekre visszanyúló előzményei vannak. A diákok már évek óta sérelmezték a közlekedésügyi minisztérium egyes intézkedéseit — az iskola ugyanis a közlekedésügyi minisztérium hatáskörébe tartozik — de a minisztérium megtagadta a diákok azon követelésének teljesítését, hogy felsőipariskolai diplomával műegyetemre lehes-

sen beiratkozni. A diákok ezért sorozatosan beadványokat intéztek az iskola igazgatóságához és a beadványokra egyszer sem érkezett kedvező válasz.

Hétfőn délelőtt a diákok az előadás után gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy sérelmeik kivívása érdekében sztrájkba lépnek és ezt addig folytatják, amíg a minisztérium nem teljesíti kívánásaikat.

A diákok a délutáni előadásokon már nem jelentek meg.

TUNGSTAM
DEKALUMEN SOROZAT

Három kommunista diákot tartóztatnak le Jasiban

Eucaresti-Bukarest, december 17. Berechet, jasi egyetemi tanár feljelentést tett a rendőrségen három egyetemi hallgató, névszerint Cotlear és két Rosim fivér ellen, akik szerinte kommunista tevékenységet fejtenek ki. A rendőrség körül fogta a jogi fakultás épületét és sikerült elfogni a 3 diákot.

— Halálozás. Kolozsvár kereskedő társadalmának egyik régi és kimagasló egyénisége, Eisenstein Manó volt textil nagykereskedő, az Osztrák Magyar Bank volt cenzora 92 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 18-án délelőtt 11 órakor a neolog izr. temetőben lesz.

— A Calea Dorobantilor—Gara utvonalon elveszett néhány autóbusszgy-tömb. — Megtaláló kériük adja le a Rapid autobusz irodába, str. Dorobantilor 119.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. L. Brasov. Önre való tekintettel, a legnagyobb készséggel leadtuk. — A brassói kirándulás már nem aktuális. Köszönet.

H. Ö., Blaj. Levélben válaszoltunk.

K. M., Beclean. Sziveskedjék a bukaresti iparkamarához fordulni. Cime: Uniunea Camerelor de Comert si Industrie, sectia Industriei, str. Bursel.

OLCSÓ VERNE

Diszes vászonkötésben. Frankium diszkiadás. 40—60%-os áriszállítás. (I.—II. = két vaskos kötetben)

Bégum 500 milliója	60	Jangada I.—II.	150
Bundák hazája	75	Kéraban, a vasfejlő I.—II.	150
Chancellor	75	Két évi vakáció	150
Francia zászló	60	I.—II.	165
Gózház I.—II.	150	Különös végrendelet	84
Hódító Robur	75	Névtelen család	150
A két Kip testvér	75	I.—II.	150
A Lángban álló szigettenger	84	Öt hét léghajón	84
Antifer mester	150	Sándor Mátyás	165
I.—II.	150	I.—II.	150
A rejtelmes sziget	150	Senki fia I.—II.	150
I.—II.	150	Servadar Hector	75
Robinsonok isk.	60	Storitz Vilmos titka	75
Szahara tengere	75	Sztroff Mihály	75
Uzso sziget	75	utazása	75
Uzso város	75	15 éves kapitány	90
Cascabel Ceasar	150	Utazás a föld körül 80 nap alatt	75
I.—II.	150	Utazás a föld központja felé	60
Dél csillaga	75	Utazás a holdba	75
Egy kínai viszontagságai	60	Utazás a hold körül	75
Észak a Dél ellen	150	Utazás a tenger alatt	75
I.—II.	150	Várkastély a Kárpátokban	75
Grant kapitány gyermekei I.—II.	165	Város a levegőben	75
Három orosz és három angol kalandjai	84	Világelfordulás	60

LEPAGE-nál Cluj

Kérjen nagy karácsonyi jegyzéket.

Olcsó

karácsonyi népvásárt rendezünk

minden vevő

karácsonyi ajándékot kap

Moskovits & Comp. Cluj

üveg, porcellán, konyhafelszerelés
Calea Regele Ferdinand 23. (főpostával szemben)

BER 18.
tunk újbb
super típusa
a 3-2 csőves
03-as.
303
ki, az exporté
0 ezer lejt. A
ás 337 millió
onló időszak-
s aktivitásával
ban a román
következő ér-
Franciaország
7.69.339 k.j.
szág 10 millió
Csehszlovákia
980.034, Bel-
447, Görögor-
5.809.439.
szág 5.296.616,
1.896. Havan-
315.977. Bul-
0, Hollandia
1.762, Tunisz
84.067, Szírta
Románia ki-
között össze-
ket tett ki.
SEK
bb titoktartás-
nyel közvetít
endkező „MI-
mand 116. Tele-
intelligens, is-
árom gyerme-
Satmar, Tepes
9 helyiségből
ró házastelek
egyen éves, nő-
j hozománnyal.
továbbit a ki-
festményeket
usítjuk. Kará-
kedvezmény!

Dr. Jordán Viktor:

A Nagy Intéző Bizottság ülése elé

Az Erdélyi Cionista Szervezet (EzSzsZ) központja 1934 december 25-re hívta össze az ECSZ Nagy Intéző Bizottságának (NIB) ülését. Az alapszabályok és tapasztalat szerint a NIB ülés egyik legfontosabb alkotmányos fórumunk. Erdély számottevő centrumainak vezető cionistái jönnek össze a NIB-ülésen, hogy szót vessenek az elmúlt fél év alatt, a legutóbbi konferencia óta történetekkel, megvizsgálják a jelenlegi helyzetet és a tanácsokat levonva megválaszolják, hogy mik a teendők az előttünk álló fél évben, a következő konferenciáig.

A legutóbbi, a 13. erdélyi konferencia (Arad, 1934 május 27-28) határozatai, amint arra a konferencia után rámutattam (Új Kelet június 12, 13. számai), három alapvető problémára vonatkoztak: a központi ügymenet reorganizációja, az Alapok beszámolóinak rendszeresítése és az ifjúság nevelése. Ez a három kérdés ma is a legfontosabb. Lássuk, hogy a konferenciának ezekre vonatkozó határozataiból az azóta lefolyt fél évben, mit és hogyan realizáltak és nézzük, hogy melyek feladataink a következő fél évre.

I. A központi ügymenet reorganizációjára vonatkozó határozatot úgy a Kis Intéző Bizottság, mint az Alapok mindegyikének országos kuratóriuma külön-külön alapos és beható tanulmányozás tárgyává tették és miután arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez a konferenciális határozat valóban az egyetlen utat jelöli meg, amely egyformán alkalmas egy a Szervezet kiépítésére, mint pedig a kiépített Szervezettel az Alapok bevételeinek fokozására, — ezért a KIB és a kuratóriumok hozzáálltak a reorganizáció keresztülvételéhez. Vagyis ahhoz, hogy egységesítik a központ három részortjának — Szervezet, Keren Kayemeth és Keren Hayesod — könyvelését, pénztárát és hogy a központban az eddigi két külön adminisztratív főtákar helyett a jövőben csak egy legyen, ami a központ mindhárom részortjának adminisztrációját fogja ellátni és alkalmaznak egy propaganda főtákar, akinek feladata — ugyancsak mindhárom részort és az ifjúsági alakulatok érdekében — Erdély városában egész éven át rendszeresen dolgozni.

II. A reorganizációnak eddig csak egyik része, a könyvelések és pénztárak egységesítése valósult meg. A propaganda főtákar állás személyi okok miatt még nem volt bővíthető. Amint ez megoldást nyer, akkor a reorganizáció határozat maradéktalanul keresztülvételre kerül. A NIB-ülés örömmel fogja ezt tudomásul venni, abban a reményben, hogy a 14. konferenciának már a teljes realizálásról fog beszámolhatni a központ.

III.

Az Alapok erdélyi kuratóriumainak a 13. konferencia azt az utasítást adta, hogy egygyedévenként tegyenek közzé egy jelentést, amely beszámol a két Alap negyedévi munkájáról az Erecben és egy erdélyi helyiségtáblázatot ugyanezen időszakról, az Alapok jeruzsálemi főirodáinak igazolásával.

Az Alapok erdélyi kuratóriumai ennek a konferenciális határozatnak végre hajtásában a nyár folyamán kiadták az első konferenciális negyedévről a jelentést a beszámolóval és a táblázattal. „Az épülő ország” cím alatt és megküldték azt a konferencia utasításához képest minden KK perselytől tulajdonosnak, minden KH fizetőnek, a rabbi- és tanítóknak és hitközségi vezetőknek. Az eredmény megfelelt a várakozásnak. Az adományozóknak a serkentésére szolgálták a főirodák igazolásai az erdélyi kezelőeszközökről és mindenkinél az információs közlemények. Kár, hogy közbejött akadályok miatt a második negyedévről még nem adták ki a jelentést. Ha a viszonyok kényszerítik is a kuratóriumokat az eddigi forma megváltoztatására, sulyt kell helyezni a következő fél évben a folytonosságra és pontosságra, a negyedévenkénti rendszeres megjelentetésére. Ezáltal nyerjük meg az emberek és neveljük őket egyszerű adományozókból munkatársakká, cionistákká. Ez volt a határozattal a 13. konferencia célja.

IV.

Az erdélyi cionizmusnak legfontosabb problémája a cionista ifjúság nevelésének kérdése. Ennek tudatában az ifjúsági kérdéssről a 13. konferencia elé alaposan kidolgozott javaslatok kerültek. A konferencia, sajnós, nem jutott hozzá velők foglalkozni, mert a jobb és balpártok túlzóinak fellépés összecsapásai foglalták le szűk keresztmetszést.

Igy a konferencia az ifjúsági kérdésben csak annyit tehetett, hogy az Erdélyi Központi Ifjúsági Tanács (EKIT) előzetes megalkulását tudomásul vette és bízta az ifjúsági kérdés rendezésével.

Az EKIT azonban képtelen erre. A cionista ifjúságnak csak egy részét képviseli. Az EKIT-et ugyanis megalakulásakor a bal ifjúsági alakulatok uralták s ezért a jobb oldalnak be se léptek. S ha a jobb oldalnak sikerülne dominálni az EKIT-ben, úgy a baloldaliak hagynák ott. De ha valami csoda folytán résztvennének is az EKIT-ben mindkét, egymással ellentétes szélsőségek ifjúsági alakulatai, akkor is csak egyben egyeznének vezetőik meg: abban, hogy

nem engednek rendet teremteni az ifjúsági kérdésben. Ha kissé a mélyére néznék e kérdésnek, akkor megismerhetjük felfogásuk okait.

Erdély zsidó ifjúsága nagy részben reménytelennek látja helyzetét, kilátástalannak tartja itt a jövőjét. Egyetlen kivezető utat lát csak: az Erecbe vezetést. És haszontalan akarnák felsorakoztatni az érveket, hogy az allijának természetes korlátai is vannak és ezért a zsidó nép többsége kénytelen lesz még sokáig galuth országokban élni; hogy a galuth kell még sokáig allijázni ifjúságunk erdei elhelyezkedésének és az Erec felépítésének anyagi bázisát képezése ezért nem racionális, hogy az egész ifjúság csak az allijára állítja be magát, stb. A keserű valóság: az itteni helyzet kilátástalansága — egyrészt és az örvendetes valóság: az erdei helyzet egészséges kilátásai másrészt — eredményezték azt, hogy valamennyi ifjúsági alakulat az utóbbi években áttért arra, hogy tagjait kizárólag az allijára állítsa be. Ezt az adott helyzetet úgy kell vennünk, ahogy van, mert sem a lehátszárózt és évekig gyökértelenül csertifikátára várók nagy száma, sem pedig a jogos félelem, hogy ha egész ifjúságunk allijázik, megbénul akkor itt utánpótlás hiánya a cionista munka, nem gyakorolhat hatást az ifjúságra. A létért való küzdelem erősebb minden logikánál és ezért minden ifjút ma csak egy dolog érdekli: saját közvetlen jövője. És azt csak az Erecben látja. Az egyedüli, amit tehetünk, hogy vizsgálat alá vesszük ifjúsági alakulatainkat, rámutatunk a hibákra és keressük a segítés útját.

Erdélyben — másutt is — számos cionista ifjúsági alakulat van, mint a jobboldali Ceiré-Ceivot Mizrach, Bné-Bnoth Akiba, Brith Trumeldor, stb., a baloldali Hásomer Házair, Bné Avodá, Aviva-Barissza, stb., a középúton haladó Hanoór Hácioni. A legtöbbje állandó ideológiai belső vajúdában és egymással konkurrenciális harcban áll. Ezeknek mindegyikét egy-egy erdei helyi párt vagy osztály igyekszik emisszáriusai útján és újságokkal, körlevelekkel, — párt szempontból beállítva mindegyik az erdei eseményeket és problémákat — saját céljaira, pártihíveteinek szaporítására magának nevelni. Mindegyik autonóm, saját kénye-kedve szerint gazdálkodik, dobálódik a statisztikai adatokkal.

Ezeknek és hasonló okoknak következménye az a helyzet, amelyben az erdélyi cionista ifjúság ma van. Az ifjúsági alakulatok legtöbbje az utóbbi években „kreált” gyors-talpaló hátszáró-telepeket, felhajtotta chalucainak létszámát, hogy minél több csertifikátot igényelhesen. A telepekre küldött tagjaik alig értenek héberül, zsidó tudásuk és cionista ismereteik sekélyek, fejük egyoldalú pártideológiával, szájuk pártjuk jelszavaival tele. A telepeken a szokatlan fizikai nehézség munka után lehetetlen este a nyolvi- és tudáshányokat pótolni. És ha eszténik legálább pihenének! De a pihenésre szükségessé ejtett idő nagy részét a párt-ideológia- és frázisok folytonos cséplésére, meoldó vitákra fecsérik és ezért kevesen ki nem pihenne megukat, képtelenek rendes fizikai munkára. Ezért s miután a telepeket többségükben kellő előkészítés és megalapozás nélkül hívták életre és azok nem állnak kellő felügyelet és szakvezetés alatt, e telepek többségükben napról-napra leromlottak, csődbejutottak.

Szerencsére vannak kivételek is. De ezek a kivételek csak erősítik a szabályt és a mi kötelességünk az, hogy az egész vonalon rendet teremtsünk.

Erdély vezető cionistái nem foglalkoztak eddig a rendteremtéssel, az ifjúsági kérdés-komplexszum rendezésével. Nem csoda. Ezerféle cionista gondjuk és munkájuk közepette sem idejük, sem kedvük nem volt belenyúlni a dzsungelbe. Segítségére vannak minden ifjúsági alakulatnak, nagyon elfajult esetekben felemelték intő szavukat is, de az EKIT-féle kísérletnél nem jutottak tovább. Már pedig legfőbb ideje, hogy az ifjúsági kérdés rendezéséhez a maga átfogó egészében hozzájáruljon az ECSZ. E rendezés alapelveit és a programot a NIB-ülésnek következő értelmű határozatai lesznek hivatalos lefektetni.

Az ECSZ vezetőségének legfontosabb feladatává tétetik az ifjúság hátszáróját közvetlenül kezébe venni.

Ennek a hátszárójának két szaka van: hátszáró rúchánit (szellemi nevelés) és annak befejezése után hátszáró gufánit (fizikai nevelés). A rúchánitnak célja a galuth idegen nyelvű és szellemi gyermekeiből összetudatos héber-zsidó, cionisták nevelni, a gufánit pedig, hogy a lelki és tudásban így megerősödött ifjút fizikai munkára való átrétegzéssel az Erec felépítésére minden tekintetben alkalmas chaluca formálja.

A hátszáró rúchánit részére dolgoztatson ki az ECSZ vezetősége egy pártmentes vezérfonalat, amely egyformán kötelezővé tétessék mindegyik ifjúsági alakulatra. Ennek a vezérfonalnak körül kell írnia azt a minimumot, amit cionisztika, palestinai ismeretek, zsidó történelem, szociológia és broadalom terén minden chaluca tudnia kell. — Az ECSZ minden helvi csoportja alakítson a vezető cionistákból és az ifjúsági alakulatok képviselőiből egy vizsgálta-

tó bizottságot, amely előtt köteles minden chaluca elölt levizsgálni e vezérfonálból és a héber beszédből. A sikerrel levizsgázottak közül a szellemileg és fizikailag legkiválóbbak küldetnek hátszáró gufánitra.

A hátszáró gufánit keresztülvételére állítson fel az ECSZ központja Erdélyben egy központi, partonkivüli hátszáró telepet, amely az ECSZ állandó irányítása és felügyelete alatt álljon. És ugyanígy az egyes városokban hátszáró-sziffeket az ECSZ helyi csoportjainak felügyelete és ellenőrzése alatt. A telepről és sziffekről minden pártnevelés kizárandó.

Az így kiképzett chalucookról kartotékot vezet az ECSZ központja, megállapítja állíthatóságuk sorrendjét, megadja nekik a csertifikátot és gondoskodik a jedidé hechaluc megszervezése és gyűjtések útján arról, hogy a részurultak az allija költségekre kölcsönt kapjanak.

Az ECSZ vezetőségének feladata gondoskodni arról, hogy a hátszáró bocsátottak száma és a várható erdélyi csertifikátok száma bizonyos latitúd közt évről-évre összhangban legyen egymással. Szemben a mai helyzettel, amikor az ifjúsági alakulatok konkurrenciális chalucevártása folytán a hátszáróztottak számai évekig hiába várnak csertifikátára és nagyrészt reményvesztve hátat fordít a cionizmusnak és könnyen áldozatul eshetnek a szélső mozgalomnak.

Az ECSZ vezetőségének kötelessége a héber nyelv és kultúra terjesztésével cionista ideált adni az ifjúság azon részének is, amely a galuthban maradni kényszerül, szellemi kapcsolatot teremteni köztük és az Erec között, hogy itt folytathassák a nagy munkát az Erec felépítése érdekében.

Ilyen irányú NIB-határozatok képezhetik a bázist és a keretet az ifjúsági kérdés á lá long rendezésére. Az előzőekben kifejtettek után magától értetődik, hogy szélső ifjúsági alakulatunk erről a rendezésről hallani sem akarnak, mert közvetlen csertifikát adási lehetőség nélkül megszűnik hatásuk az ifjúságra. Az ECSZ vezetősége a maga részéről viszont már eddig is tisztában volt ezzel, amit Dr. Schwartz Lajos NIB tag kimel az ifjúsági kérdésről rendezett ankét

során, hogy csertifikát adási jog nélkül illuzórius minden határozat, kárba vett erőre minden rendezési kísérlet, még az EKIT létesítésére is. Az ECSZ vezetősége erre és a cionizmus érdekében hivatkozva ezért kérte a jeruzsálemi Executívot, hogy neki adja át a munkás-csertifikátok elosztási jogát is. A Hechaluc érdekkörének befolyására az Executive eddig nem volt hajlandó teljesíteni ezt a kérést. Az ifjúsági helyzet és kérdés azonban nem tűr további halasztást. A NIB ülésnek utasítania kell az ECSZ vezetőségét, hogy a leghatározottabb fellépéssel kérje az Executívot a kérésnek a 14. konferenciáig való teljesítésére, mert különben akkor nem vállalhatja a vezetőség a további felelősséget, a megbízást a központ vezetésére.

A NIB ülés napirendjén az itt tárgyalt három alapvető probléma közül az első kétnek nem kellett külön pontként szerepelnie, mert érdemileg már meg lettek oldva. A harmadik, a megoldatlan ifjúsági kérdés, igenis szerepel. De sorrendben megelőzi három más referátum, a központ három részortjára: Szervezet, Keren Kayemeth és Keren Hayesod. Ajánlatos lesz a tárgyalási sorrendet megfordítani és az ifjúsági kérdés sel kezdeni a munkát, hogy nyugodtan vitathassák meg és legyen rá kellő idő. Ez az egyik előfeltétele annak, hogy az ifjúsági kérdéssel behatóan foglalkozhasson a NIB ülés.

A másik — és pedig a fontosabb — az, hogy Erdély minden városának idősebb NIB tagjai hozzák meg az áldozatot és jöjjenek el teljes számban a NIB ülésre. Mert ha nem jönnek el, úgy az érdeket ifjúsági alakulatok ismét megfogják hiúsítani ügyes taktikával, előretolt hangos szószólókkal a nekik nem konvenciólós pontnak érdemleges tárgyalását.

Satu-Mare cionistái szeretettel várják Erdély vezető cionista nőit, férfait és jó munkát kívánunk a Wizo-nak, a Nagy Intéző Bizottságnak az újjáépülő Erec Jiszráél és az újjáéledő zsidó nép javára!

SZÍNHÁZ-FILM

Teljesen új rendezésben, ragyogó kiállításban Iház Aladár felléptével kerül színre kedden este Lehár Ferenc gyönyörű operettje a Cigányszerelem

Kedden este lesz Lehár örökéletű gyönyörű zenéjű operettjének a Cigányszerelemnek a felújítása teljesen új rendezésben. Soha el nem felejtendő zene, gyönyörű énekszámok, ragyogó táncok, 8 pár táncolja eredeti román népviseletben a híres Calugert és a mulató jeleneteket Kőrösi Dudas és cigányzenekara fogja kísérni.

Vidámság és jókedv urálja az egész előadást, amelyben az operettgyűttes legjobbjai vesznek részt Solymosán Magdával az élen. Különös érdekessége lesz a Cigányszerelem előadásának az is, hogy fel-

lép benne Iház Aladár, akit az igazgatóság visszaszerződött. A Cigányszerelem rendezője: Iház Aladár, a zenekart Stefanidesz karnagy vezényli a főszerepeket pedig Solymosán Magda, Hienz Helly, Stefanidesz Ili, Miklóssy Margit, Jenéi János, Iház Aladár, Ditrói Béla, Bereng Béla, Sándor Andor, Stoll Béla játszák.

A Cigányszerelem ebben az új beállításban kedden este, szerdán este, szombaton és vasárnap este van a színház műsorán. A cigányszerelem kedd esti előadását premier bérletben tartják meg.

AZ ABBÉ VAGY A GYÓNÁS SZENTSÉGE

Csütörtökön este mutatja be a színház a budapesti kamara színház állandó műsor-darabját Az abbé, vagy a Gyónás szentsége című színművet.

A darab érdekes, nem mindennapi tartalom, a gyónás szentségét glorifikálja.

A szentéletű abbé a körülmények olyan helyzetbe sodorják, hogy egy gyilkossággal vádolják. Hihetetlen riadalmat okozva ezzel az abbé hívei között. A gyilkos bűnét meggyónva papjának, de ő vallási esküjére való tekintettel nem szolgáltathatja ki az igazi gyilkost. Hallgatásáért börtönbe kerül, de még sem árulja el a neki meggyónt bűnt s így ártatlanul szenved végig ezt a kálváriát. Az abbé témája az

igazi színművek gyöngye, egyformán érdekel mindenkit, a törvényszéki és siralomházi jelenetek pedig a legfrappánsabb színpadi alkotások közé tartozik és így méltán számíthat általános és nagy érdeklődésre.

A darab szereplői különös becsvágygal készülnek az abbé előadására, amely egyike lesz a drámai együttes legkiválóbb teljesítményeinek. A darabot Tóth Elek rendezi s a csütörtöki előadást premier bérletben tartják meg, amely premier egyúttal az első premier bérlet ciklus utolsó előadás lesz. Az új bérletciklus 15 előadására igényléseket és jelentkezéseket akár telefonon is elfogad a színház titkári hivatala.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd 8^{1/2}: CIGÁNYSZERELEM. (A Lehár ciklus első operettjének felújítása Iház Aladár szerződött tag első felléptével, a többi szerepeket: Solymosán Magda, Hienz Helly, Stefanidesz Ili, Jenéi János, Ditrói Béla, Sándor Andor. Premierbérlet 14. szám.)

Szerda 8^{1/2}: CIGÁNYSZERELEM. (2-adszor) Csütörtök 8^{1/2}: AZ ABBÉ VAGY A GYÓNÁS SZENTSÉGE. (A budapesti Kamara-színház állandó nagysikerű műsordarabja. Premierbérlet 15. szám. Az első premierbérlet ciklus utolsó előadása.)

Péntek 8^{1/2}: AZ ABBÉ VAGY A GYÓNÁS SZENTSÉGE. (2-adszor.)

Szombat d. u. 4: AZ ISMERETLEN LANY. (Molnár Ferenc nagysikerű újdonságának első olcsó helyi előadása.) Szombat 9: CIGÁNYSZERELEM. (3-adszor.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, december 19: Píllangókisasszony. (Pia Igy felléptével.)

Péntek, december 21: Gyöngyhalászok. Vasárnap, december 23: Susana titka. Ballett. (Matiné.)

— Súlyos autószerencsélenség Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Rendkívül súlyos autószerencsélenség játszódott le hét-hét délután Nagyvárad egyik legforgalmasabb főútcáján. Egy idős uriaszony özv. Abrahám Tódorné, a Baros-ucca egyik utkeresztvezetésénél akart áthaladni, amikor egy autóbussz fekézés és jelzés nélkül hirtelen bekanyarodott az uccába és elütötte a gyorsan lépkedő öregasszonyt. Abrahámné az autóbussz keréi alá került, majd a gyorsan robozó kocsi percekig magja előtt vonszolta a szerencsétlen kapálózó és segítségért kiabáló asszonyt. Végül Abrahámné leest a kerék közül az utra, mire az autóbussz megállás vagy lassítás nélkül továbbrohogott. Az öregasszonyt azonnal kórházba szállították, ahol operációnak vetették alá, megállapítva róla, hogy súlyos belső sérüléseket és zúzódásokat szenvedett és a koponyája is több helyen betört. Felépüléséhez semmi reményt nem fűznek. A nagyvárad-i rendőrség beindította a nyomozást az autóbussz mindezek megállapítására, ami azonban mázsideig sikertelen maradt.

— Ismeretlen tettesek megtámadták egy jasi fogházat. Jasiból jelentik: Tegnap éjjel 5 órakor ismeretlen egyének vakmerő támadást kíséreltek meg a jasi Galata fogház ellen, ahonnan valószínűleg ki akarták szabadítani néhány cimborájukat. Az őrség fegyvertárával válaszolt a támadók revolverlövésére, mire utóbbiak sietve elmenekültek. A vizsgálat folyik.

— A villamos árammal követett öngyilkosságot Bukarestben egy ismeretlen egyén. Bukarestből jelentik: Különös öngyilkossági módot választott egy eddig ismeretlen egyén Bukarestben. A bukaresti Otopeni ország egyik villanypóznájára mászott fel és kezével megérintette a villamos kábelt, amelynek magas feszültségű árama azonnal megölte. Az öngyilkos függve maradt a póznán. Azonnal tűzoltókat hívtak, hogy levigyék a holttestet, de senki sem merete azt megérinteni, nehogy baj érje. Ma délelőtt teszik meg az intézkedéseket a holttest el-távolítására.

— Négyezer dohánygyári munkás Szalonikiben elbarrikádozta magát és két főtisztviselőt tusszal vitték el, mert nem teljesítették bérkövetelésüket. Szalonikiből jelentik: A dohánygyárban 400 munkás, köztük 270 nő, béremelést kért. Miután ezt megtagadták, elbarrikádozták magukat a gyárban és kezsként két főtisztviselőt is ottartanak, kijelentve, hogy addig nem távoznak, amíg követeléseiket nem teljesítik. Más dohánygyárakban szimpatiasztrájkot proklamáltak.

Sok ezer nevelő arc
hirdeti a

Nápolyi kaland

döntő sikerét
a ragyogó zenét
a remek együttést.

Minden este a
Fővárosi Operaszínházban
BUDAPESTEN.

— Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyájkódása, a mandolák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsucshurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és beleit a természetes „Ferenc József“ keserűviz használata által gyakran és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz lázzal járó fertőző betegségeknél is nagy szolgálatot tesz a szenvedő emberiségnek.

— Öt évi fegyház vérfékezésért. Várad-i tudósítónk jelenti: A nagyvárad-i törvényszék előtt ma délelőtt Surdas Vasile Băród községbeli parasztember állott, akit azazal vádoltak, hogy éveken keresztül viszonyt folytatott saját lányával. Surdas folytatni akarta a viszonyt azután is, hogy a lány férjhezment, de a lány elpanaszolta ezt a férjének, aki megtette a feljelentést vérfékezés címén Surdas ellen a barodi csendőrségen. A nagyvárad-i törvényszék ma bizonyítottan vette a Surdas elleni vádat és öt évi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért, Surdas pedig enyhébb büntetésért fellebbezést jelentett be.

— Agyonverték inastársai. Nagyvárad-i tudósítónk jelenti: A nagyvárad-i ügyészségre ma több fiatalkoru élesdi inasgyereket kísérték be gyilkosság vádjával, akik között a legidősebb tizenöt éves volt. Az inasgyerekek a csendőrség szerint szombath délután a tanonciskola épülete előtt verekedés közben megölték Jakab József 14 éves inastársukat, akire vallomásuk szerint azért haragudtak, mert a legjobb tanuló volt az egész iskolában. Az ügyészség a kiskoru vádlottak kihallgatása után elrendelte a harminc napos előzetes vizsgálati fogságot.

— Gyermekfelruházás Besztercén. Chanuka első napján a besztercei Malbis Arumim egyesület 60 szegény zsidó gyermeket ruházott fel. A felruházási akció Godel Salamonné elnökő, dr. Halberg Gyuláné alelnökő és Radó Elemér áldásos munkásságát dicséri.

— Eljegyzés. Müller Nellyt, Müller Antal petrozsényi főrabbi leányát eljegyezte Goldstein Sándor szabinovi főrabbi (Cseh-szlovákia).

Ma, kedden utoljára a ROYAL slágermozgóban:

ELISABETH BERGNER világhírné

Holnap különleges premier: ELRABOLTAK EGY CYERMEKET. (Ländergh baby elrablása). Fősz.: Dorothea Wieck, BABY LE ROY, a gyermek csodaszár. Pótműsor: Marina hercegnő eskülvője. Toalettek bemutatásával.

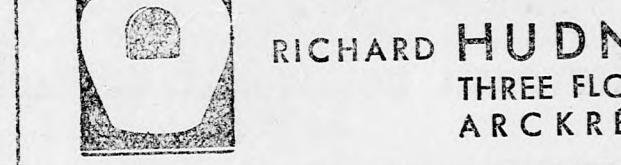
— Bunea kanonok halálának 25 éves évfordulója. Bukarestből jelentik: Balázsfalván vasárnap ülték meg Bunea August kanonoknak, az erdélyi nemzeti mozgalom egyik előharcosának halála 25-ik évfordulóját. Az ünnepségen résztvettek Lepadatu kultuszminiszter, Maniu Gyula, Hossu, Ruscu és Fretziu püspökök is.

— Roosevelt visszautasította hogy Amerika Németországnak gyapotot szállítson nitrát ellenében. Washingtonból jelentik: Illetékes helyről jelentik, hogy Roosevelt einök visszautasította azt a tervet, hogy amerikai gyapotot szállítsanak Németországnak cserébe nitrát szállítmányokért.

RICHARD HUDNUT
készítmény, a minőség bizonyítéka

A híres kozmetika gyár: Richard Hudnut a most kezdődő szezon elején ajánlja három arckrémét, amelyet New-York, Páris, London szakértő hölgyei használnak. A Cleansing Cream Richard Hudnut Three Flowers az arcbőr tisztítására, este, lefekvés előtt, vagy bőrmikor, amikor az arcbőrt meg kell tisztítani, a Skin & Tissue Cream Richard Hudnut Three Flowers az arcbőr táplálására és a bőrszövetek megerősítésére, ugyancsak este és a Vanishing Cream Richard Hudnut Three Flowers finom arcbőr elérésére és abból a célból, hogy a puder jól tartson, mindig a puder használata előtt.

- E krémek kaphatók egy légyekben, mint tabusokban.
- A Richard Hudnut Three Flowers puder ugyancsak hathatós segítőtársa a Nyugat únépeit szépségének.

RICHARD HUDNUT
THREE FLOWERS
ARCKRÉMEK

— Zsidókórházi bál január 12. Már alig három hét választ el attól az időponttól, amikor ismét megnyílnak a Kereskedelmi és Iparkamara új helyiségei, hogy helyet adjanak Erdély egyik legjobb zeneműjű báljára, a zsidókórházegyesület estélye számára. Az estély iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik, a női szabóműhelyek mind a bál számára való megrendelésekkel vannak „oglalkoztatva, úgyhogy előreláthatóan mindkét nembeli ifjúság számára és jókedvével lesznek megjelve a báli termek. Nagyon természetesen a jótékony cél javára is tekintélyes összeg fog befolyjni és így ennek ez elit estélynek az eredményében nemes harmóniában egyesül a cél és az esz-köz. A bál rendezéséig felkéri mindazokat, egy helyben és vidéken, akik tévedés folytán meghívott nem kaptak, hogy ezirányu óhajukat jelentsék be dr Fischer Tivadarnál, Cluj, str. Universitatii 3.

— Antirevizionista gyűlések Kolozsváron és Temesváron. A kolozsvári nemzeti színházban zajlott le vasárnap délelőtt az antirevizionista gyűlés a liga elnökének Stelian Popescunak az Universul igazgatójának elnökletével. A Deák Ferenc uccán és a Katedrális téren már jóval a gyűlés megkezdése előtt nagy tömeg hullámzott. Az avarszkánus gyűlésre Kolozsvárra érkezett mőcök reggel résztvettek a katedrálisban megtartott istentiszteleten, majd 11 órakor rendezett sorban bevonultak a Nemzeti Színházba, melyet akkor már zsu-folásgis megtöltött a közönség. A bjáratrál jegyszédők csak a kibocsátott jegyek ellenében engedték be a közönséget, de mire a gyűlés megkezdésére került sor, a nézőte- ret, a rendelkezésre álló helyeknél jóval nagyobb számban töltötték meg az érdeklődők. Féltilenkeztő után nyílt szét a füg-göny. Lupas egyetemi tanár bevezető sza-vai után nagy éljénzés közepette emelkedett szólasra Stelian Popescu. „A határon túl van egy ellenségünk — kezdte el beszédét Stelian Popescu — akik nem kimélek semmi fáradságot, hogy Európát a revizió mellé hangolják. Ezer esztendeje küzd ez-ért a földért a magyar és a román nép. Két eshetőség van, vagy mi uraljuk ezt a föl-det, vagy ők, de mi egy talpalattnyi dara-bot sem adunk ki ebből a vérről szerzett földből.“ Hosszán ismertette ezután a ro-mán nép szabadságra törekvő megmozdu-lásait és megemlékezik Garibaldirol, az Itália Ucita harcosáról, aki elismeréssel adózott ittjártában ennek a népnek, mely olyan hősi küzdelmmel folytatott harcot a szabadságért. Felajánlotta nekünk kard-ját ebben a harcban — folytatta Stelian Popescu — de mi visszautasítottuk, mert nekünk nem kell idegen kéz. Idézett ezután magyar politikusoknak a revizióra és a román népre vonatkozó cikkeiből. A hall-gatóság sorából egymásután hangzanak fel az igazott magyarelles közbekiáltá-sok. Háromnegyedegety órákor fejezte be Stelian Popescu a felolvasást. A hallgató-ság az előadás után a legnagyobb rendben vonult ki és oszlott széjjel a Katedrális té-ren. — Ugyanakkor Temesváron is anti-revizionista gyűlést tartottak, nagyszámú hallgatóság jelenlétében. A gyűlés kereté-ben beszélt Theodorescu mérnök a Poli-technika rektora, aki támada a reviziós propagandát.

— Reaktiválják a volt lengyel vezérkari főnököt. Varsóból jelentik: A lapok szerint Fokorski őrnagyot, a volt vezérkari főnököt, aki Pilsudski marsall hatalomra kerülése után szabadságoltatott, reaktiválják és újból fontos szolgálati beosztást nyer.

— Cáfollják a Fey osztrák miniszter ellen elkövetett merénylet híret. Bécsből jelentik: Hivatalos körök megcáfollják azt a hírt, hogy Fey miniszter ellen merényletet követtek volna el.

— Egy hindu újságíró bedrótozta a száját, mert hallgatási fogadalmat tett. Kalkuttából jelentik: Beamsali újságíró, a Young India c. hetilap szerkesztője dróttal bevarta a száját. Levélben közölte, hogy csak egy kis helyet hagyott nyitva, hogy azon keresztül táplál-hassák. Különös elhatározását azzal indokolja, hogy hallgatásra tett esküt és zárdába akar vonulni.

— Elrontotta a gyomrát? Szedjen óránként 2—3 darab SALVACID-pasztillát, míg a panaszok (hányás, gyomor-görcs, bevont nyel, rossz szájíz) megszűnnek.

— Gyomorbeteg? Gyomorégés, savanyu felbőfőzés, gyomor-görcs, gyomorfájás, puffedség ellen vegyen minden étkezés után 2—3 SALVACID-pasztillát, mert ez nemcsak a tüneteket szünteti meg, hanem tartós gyógyulást eredményez. Kapható a gyógyszerárakban.

— A Jugoszláviából kiutasított négy éves magyar kislány ügye. Belgrádból jelentik: Szemben egyes magyar lapok tenden-ciózus állításaival, hogy a jugoszláv hatóságok kiutasítottak egy négy éves leány-kát, a jugoszláv sajtó megállapítja, hogy a kis gyermeket anyja, aki Magyarországra utazott, nagyvapa nélkül hagyta és megbeszél-ték, hogy néhány nap múlva vonattal haza-küldi. A megegyezés szerint a nagyapa unokáját az állomásra vitte, ott átadta a vonatvezetőnek, aki az egyik állomáson ott várakozó anyjának adta át a gyermeket. (Kelebia állomáson.) Nincs szó tehát ki-utasításról, hanem egy szivességről, amit a jugoszláv vonat vezetője tett egy ma-gyar anyának.

UJ KELET Legújabb hírek

Egy bizonyos irányban Maniu függetlení magát a nemzeti parasztpárttól

Mihalache felelt Maniunak

Mihalache levelének nyilvánosságra hozásával a nemzeti parasztpárt állandó tanácsa egyelőre levette napirendről a Maniu-kérdést

Maniu a felirati vitához tervezett beszédéért egyénileg vállalja a politikai és jogi felelősséget

Bucuresti-Bukarest, december 17. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpártban folyó tárgyalások egyik rendkívül érdekes eseménye volt Maniunak Mihalachehoz intézett levele, amelyet az Uj Kelet néhány nappal ezelőtt közölt. Maniu ezt a levelét nemcsak Mihalachenak küldte el, hanem az összes pártvezéreknek és a lapok szerkesztőségeinek is mellékelve hozzá azt a beszédét, amelyet a felirati vitához akart a restauráció kérdésében elmondani. Maniunak ezt a beszédét az összes lapokból kicenzurálták. Napvilágot látott azonban a levél, amelyben Maniu hangsúlyozta, hogy a párt állandó tanácsának többsége azt a véleményt fejezte ki, hogy a restauráció kérdésében tervezett beszédét ne mondja el.

Vajda és hívei közbelépnek
A Maniu-level megjelenése a pártban nagy izgalmat keltett. Az amugyia feszült és izgatott atmoszférában újabb komplikációk adódtak, amennyiben Vajda Sándor és hívei a levél megjelenése kapcsán most már határozottan tisztázni kívánták Maniunak a pártban való szerepét. A vaidista akció kifogásolja, hogy Maniu, bár a restaurációra vonatkozó beszédét nem tarthatta meg, ugyszólván ismertté tette azt a nyilvánosság előtt és ez olyan helyzet elő állítja a pártot, mely feltétlenül ártalmas lehet.

Következésképpen a vaidisták szerint okvetlenül tisztázásra van szükség és megállapítandó, hogy

a párt milyen mértékben azonosítja magát Maniu Gyula véleményével és taktikájával.

Vajda Sándornak sikerült Costachescut is megnyernie a maga oldalára, aki tudvaleg elékelő pozícióban állt a nemzeti parasztpártban. Costachescu közbelépésének tudható be, hogy Mihalache pártelnök, aki az állandó bizottság szombat délelőtti ülését elnapolta, megváltoztatta elhatározását és az ülést szombat este hat órára mégis összehívta.

Vajda és Costachescu déli 12 órakor léptek érintkezésbe Mihalacheval, aki bemutatva Vajda és Costachescu előtt a Maniuhoz intézett levelét. Este hat órakor izgalmas tanácskozások kezdődtek a nemzeti parasztpárti klubban, ahol is az egymással szemben álló feleket. Mihalachenak sikerült meggyőznie arról, hogy az arany középuton kell haladni a legújabb nehézség eliminálására. Az állandó bizottság elhatározta, hogy nyilvánosságra hozza Mihalachenak Maniuhoz intézett levelét,

mely a következőképpen hangzik:
Nem határozat, hanem csak baráti tanács

„Mélyen tisztelt Maniu ur!
Este kaptam meg a tegnapi, december 13-ról keltezett levelét, amely a mai lapokban is megjelent; megkapiam annak a beszédnek a tervezetét is, amelyet a felirati vitához akart elmondani és pedig annak a restauráció történetére vonatkozó részét.

Tekintettel őszinte baráti és lojális baráti kapcsolatainkra, engedje meg nekem, hogy hangsúlyozzam az Önétől eltérő véleményemet a lényegre illetően és hogy megismételjem azt a dolog procedurális részére és indoklására vonatkozólag is.

Alig 24 órával ezelőtt tudtam meg Virgil Madgearu főtitkár ur útján, hogy Ön lemondott a tervezett beszéd elmon-

dásáról és csak tegnap este a sajtóval egyidőben ismertem meg az okokat, melyek Önt erre az elhatározásra birták.

Bár Ön ezt nem állítja határozottan, az Ön magatartásának indoklásából könnyen az volna értelmezhető, hogy Önt az állandó tanács határozata akadályozta meg beszédében; hogy az Ön elhatározását az a meggondolás befolyásolta, hogy „a jelen pillanatban a restauráció történetének megvitatása nem opportunus”; hogy „ez a vita kényes helyzetet teremtene” és „tisztelőben tartva a párfegyelmet és nem szándékolva a pártnak kellemetlen helyzetet teremteni” Ön alávette volna magát az állandó bizottság véleményének és ezért lemondott a parlamentben tervezett beszédéről.

Mélyen tisztelt Maniu ur!
Függetlenül a történelmi tényektől és kizárólag elnöki kötelességemhez tartva magam, csak megelégedésemet fejezhetem ki annak hallatán — ha ezen az uton is jutott el hozzám a hír, — hogy a vezető fórumok többségének véleményét vette tudomásul, ami a demokráta pártok általános irányító elve.

Biztos vagyok benne, hogy az Ön gesztusa példaadással fog szolgálni.

Engedje meg azonban nekem, hogy emlékeztetőre idézzem, hogy egy a beszéd elmondására vonatkozó elhatározása, mint az arról való lemondás az Ön egyéni elhatározásának tulajdonítható. Az Ön elhatározása nem képezte határozat tárgyát az állandó bizottság ülésén, amely már az első percben és az önnel való teljes egyetértésben elvileg leszögezte, hogy a párt hűséges marad a központi végrehajtó bizottság egyhangu határozmányaihoz.

Abban a beszédében, amelyet Ön az állandó bizottság ülésén mondott, bejelentette, hogy elhatározta a felirati vitához a restauráció története kérdésében felszólalni; bejelentette, hogy engem előzetesen értesített arról és egyben közölte az állandó bizottsággal kategorikus és világos válaszat: „Maniu Gyula beszélhet akár mikor, Maniu Gyula nem cenzurázható, mert a történelemmel és az általa vezetett párttal szembeni felelőssége elegendő garancia.”

Az állandó bizottságban lefolyt felületés és részleges vita során baráti vélemények hangzottak el, amelyek az Ön által érintett kérdés egyes részleteire vonatkoztak. A konkluziókat pedig én szögeztem le az állandó bizottság előtt, a fenti válasz határozott megisméllésével.

Amnyira igaz, hogy az állandó bizottság Önt semmiben sem akadályozta meg, hogy három nappal az ülések befejezése után és pedig kedden, december 11-én Madgearu Virgil főtitkár jelenlétében megisméllte előttem azt az elhatározását, hogy beszélni fog és részéről Ön ugyanazt a választ kapta, de hozzátéve azt a hasonlatot is, hogy „főlöszlegesen tartok ellenőrizni egy bejárando urat, miután már látom Önt vonatra szállni és elindulni ezen az uton.”

Kötelességemnek tartottam, hogy ezt a tényállást leszögezzem, elkerülendő az

Ön elhatározásának esetleges téves értelmezését.

Kérem Maniu ur, fogadja őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

JON MIHALACHE

a nemzeti parasztpárt elnöke.

A fenti levellel kapcsolatban Maniu a Dimineatanak a következő nyilatkozatot tette:

Maniu kategorikus nyilatkozata

— Az 1930-as restauráció történetének ismertetése, amelyet Mihalache Jónnak, a nemzeti parasztpárt elnökének és egyes politikai személyiségeknek, valamint néhány fővárosi lapnak beküldöttem, személyes munkám, amelyért egyedül vállalom a politikai és jogi felelősséget.

Látszólagos ellentétek

Nnyilvánvalóan látszik, hogy Mihalache és Maniu között ebben a kérdésben bizonyos ellentétek vannak: Maniu azt állítja, hogy az állandó bizottság többsége úgy határozott, hogy ne beszéljen a felirati vitához, Mihalache pedig kijelenti, hogy az állandó

bizottság vitáinak csak baráti jellege volt, mert Maniu Gyulát nem lehet cenzurálni. Maniu Gyula barátai ebben a kérdésben a következő felvilágosítást adták:

— Az ellentétek csak látszólagosak. Maniu nem állította azt, hogy a kérdést az állandó bizottság előtt szavazásra bocsátották és hogy szavazás után hozták volna azt a határozatot, mely szerint ő ne beszéljen.

Maniu éppen a baráti jellegű vitákra utalt, amelyekből meg tudta állapítani, hogy a bizottság tagjainak többsége a beszéd megtartása ellen foglal állást.

A többség iránti tiszteletből Maniu lemondott beszédének megtartásáról. Így nyilvánvaló, — mondják Maniu barátai — hogy a volt miniszterelnök és a pártelnök közötti ellentétek csak formális jellegűek.

Maniu és a párt külön utjai

Mihalache leveléből s Maniu nyilatkozatából két rendkívül érdekes megállapítást szűr le a Dimineata. Előszörban érdekes Mihalachenak az a határozott megállapítása, hogy

Maniu bármikor beszélhet, mert Maniut nem lehet cenzurálni, a másik pedig, hogy Maniu a leghatározottabban

egyéni munkájának és akciójának tekintetében a restauráció kérdésében elfoglalt álláspontját,

ami más szavakkal azt jelenti, hogy ez irányu programjában teljesen függetleníti ugyanmagát a párttól, mint a pártot az ő egyéni programjától.

Politikai körökben egyébként az a vélemény alakult ki, hogy azáltal, hogy a nemzeti parasztpárt állandó tanácsa nyilvánosságra hozta a Mihalache levelét, a Maniu-kérdés legalább is egyelőre lekerült a napirendről.

Maniu ki akar lépni a nemzeti parasztpártból?

Döntő tanácskozásokat folytat a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa

Inculetz magához kérte Maniu Gyulát

Bucuresti-Bukarest, december 17. A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsának szombati ülése úgy látszik nem oldotta meg a Maniu ügyet, mert ma reggel olyan hírek terjedtek el, hogy Maniu ki akar lépni a párt kebeléből. Az elnöki tanács egyébként ma délelőtt folytatta tanácskozásait. Mihalache nyitotta meg az ülést. Exponzt tartott a helyzetről és hangsúlyozta annak szükségességét, hogy megegyezésre jussanak, ami egyúttal az ország és a demokrácia érdekében is áll. Azután Maniu, dr Lupu, majd Vajda szólaltak fel. Allitóltag Vajda olyan javaslatot tett volna, ami hivatva lenne megkönnyíteni a különböző álláspontok összehangozását. Vajdának azonban el kellett mennie a felszólalása után, mire Maniu kijelentette, hogy sajnálkozik Vajda távozása miatt, mert az ő javaslata rendkívül fontos dologgal bír. Az elnöki tanács ülést fél 2 órakor berekesztették, azzal, hogy este 9 órakor folytatják Vajda javaslatának megvitatásával.

Bucuresti-Bukarest, december 17. Elénk feltűnést kelt az a hír, hogy Inculetz belügyminiszter kabinetfőnöke útján találkozóra kérte fel Maniu Gyulát.

Uj véres szerelmi dráma Bukaresiben

Egy hadnagy agyonlőtte kedvesét és önmagát, mert kedvese férjhez akart menni

Bucuresti-Bukarest, december 17. Ma reggel a következő körülmények között újabb szerelmi dráma játszódott le a fővárosban: Martha Torosian asszony válopert indított férje ellen néhány héttel ezelőtt, de utóbb kibékültek. E miatt az asszony szakítani akart szeretőjével Constantin Cristodiuos 36 éves Konstancába beosztott hadnaggal. A hadnagy azonban nem akart megbékülni a tervvel és ma reggel a fővárosba jött, felkereste az asszonyt. Reggel 10 órakor Torosianné háziasszonya be akarta vinni a kávé, de zárva találta az ajtókat. Miután hiába zörgetett, kihívta a rendőrséget, az ajtókat feltörték és az ágyon átfurt homokkal holtan találták az asszonyt, míg a

hadnagy utolsókat lélekezett, kezében egy selyemkendőbe burkolt revolverrel. Az asztalon két levelet találtak, amiket a hadnagy írt az ügyészséghez és egyik ismerősének.

— Bankjegyhamisító bandát lepleztek le Bécsben. Bécsből jelentik: A rendőrség bankjegyhamisító bandát fedezett fel. Számos 20 silyagos bankjegyet koboztak el.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. E. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa post. plătite in No. 224713
16. Telefon: Baviuta 116
Árva 600, eg
Áldre: Bavi
Áldre: 12, e
Áldre: díj
ÁLELET az
Áldre: egy
Áldre: ut
Áldre: megjel

A becke

A királyi napra a pará Ideje volt

A válaszf ségbe nyult járult volna világitásához, jén szerepelne

A pártvezé magukat ető Egyedül C elmondja ugy ven esztendő csirpel a k

Eziden meg tunk: a zsid mađa Cuzt mert ének, T jettel.

A kormány pithatta meg kibékülése n kívánatos az za professor elismítási ne deket vonak

Komoly tö gyalásra ebb elől meg

Komoly be Most egy Miért kelle

Nemzetli hypocrac

A paradox ható paradox Iátok

szóval a s megszava

szóit és im Istánat, alit mürünl.

Montreuxb városában, a évüzedeken

cioualeje sz francs fasis megtárg, ajt megteremtés

A hyperna társadalmi é zeti elfoglult

forrontra v löttbe ellen

internaciona ti türelmetlen

nemzetek ha Mi ez, ha

kább: abszur És ez és

Következtelen értelem meg

A különbö ből táplálko

hadraengedés gondolatának hozhatók köz

Nem pedig hypernacional egy vagy tö

ványszerű im nézéséből va tuszt.

Es ha mos zós solidarit logikájából s szly felismer

A fasizmus válságok ráz Németszág

is a teljes es A fasizmus mokratikus egyenlőségene nyilvánulások

A hyperna gondolatai nek késcit dolog Nem a felt zonyítéka. És nem eg ség is.